

**K O D E K S
K O R P O R A T I V N O G
U P R A V L J A N J A**

KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA KRATKI OSVRT

Primjena Kodeska korporativnog upravljanja predstavlja vrhunac kulture korporativnog upravljanja, a korporativne menadžere svrstava u menadžere prvoga reda. Kodeks nije samo popis pravila dobrog ponašanja, već je to instrument potpore prava dioničara, povećanja učinkovitosti menadžere, ali i podrška stabilnosti kompanije.

Onaj tko primjenjuje Kodeks zalaže se za transparentnost poslovanja, a transparentnost pruža informacije koje omogućuju bolju analizu poslovanja. Bolja analiza smanjuje rizik pri donošenju investicijskih odluka, a to posljedično znači da se diskontira s manjom stopom što na kraju dovodi do veće cijene dionica.

U prethodnome zapravo leži sva snaga primjene Kodeksa i važnost korporativnog upravljanja.

Prve korake k jačem uključivanju u područje korporativnog upravljanja Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga učinila je osnivanjem i vođenjem javno dostupnog Registra propisanih informacija koji će poslužiti svim sudionicima tržišta kapitala.

Naš krajnji cilj je početak izrade redovitoga Godišnjeg izvješća o korporativnom upravljanju u ime i na korist dioničara, korporativnih menadžera, regulatora i ukupne investicijske javnosti.

Ovaj izmijenjeni i nadopunjeni Kodeks snažna je podrška našem zajedničkom cilju.

Ante Samodol
Predsjednik Uprave Agencije

Izloženost poslovnih procesa izuzetno brzo mijenjajućem okružju, posljednjih desetljeća možda više nego ikada u povijesti dominira suvremenim poslovanjem te je mogućnost odgovora na promjene postao gotovo ključan faktor uspješnosti tvrtke.

Sukladno tome, i razvoj kulture korporativnog upravljanja na sve je većoj kušnji, a potreba za jasno definiranim načelima korporativnog upravljanja sve izraženija, stoga ovaj revidirani Kodeks predstavlja izuzetno vrijednu smjernicu dioničkim društvima uvrštenim na uređeno tržište u sve zahtjevnijim lokalnim, ali i globalnim kako gospodarskim, tako i političkim okolnostima koje oblikuju poslovni krajolik.

Uspostavljanje zdrave korporativne kulture složen je i trajan proces, podložan kontinuiranim razmatranjima, propitivanjima i poboljšanjima kako bi se uspostavila optimalna ravnoteža između potrebe tvrtke za konkurentnošću, rastom i razvojem s jedne te interesa svih udjelničara s druge strane.

Unatoč relativno strogoj formi, Kodeks ne treba promatrati kao ograničenje već kao mogućnost za preciznije i lakše slijeđenje puta koji vodi komuniciranju jedinstvene poruke o tvrtki, vrijednostima koje njeguje i ciljevima kojima teži, te konačno i poslovnom uspjehu kao logičnom rezultatu napora za slijeđenjem najviših standarda svih elemenata korporativnog upravljanja i transparentnosti.

Tomislav Gračan
Član Uprave Zagrebačke burze d.d.

KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA KRATKI OSVRT

Sadržaj:

DIO PRVI - UVODNE ODREDBE	6
DIO DRUGI - NOSITELJI KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	6
GLAVA I - DIONIČARI I GLAVNA SKUPŠTINA	6
Poglavlje 1 - Jednako postupanje prema dioničarima	6
1.1. Ravnopravan položaj i zaštita prava dioničara	6
1.2. Odnos prema dioničarima	6
1.3. Distribucija informacija	6
1.4. Potvrda načela jedna dionica - jedan glas	7
1.5. Ograničenja prava glasa	7
1.6. Promjene temeljnoga kapitala, raspolaganje i stjecanje vlastitih dionica i pravo prvenstva dioničara prilikom izdavanja novih dionica	7
Poglavlje 2 - Glavna skupština	7
2.1. Sazivanje glavne skupštine	7
2.2. Pravo sudjelovanja na glavnoj skupštini	7
2.3. Uvjeti za sudjelovanje	7
2.4. Dnevni red	8
2.5. Opunomoćenici	8
2.6. Korištenje suvremene komunikacijske tehnologije	8
2.7. Ključne odluke	8
2.8. Isplata dobiti (dividenda)	8
Poglavlje 3 - Zahtjevi vezani uz izvješća koja se podnose glavnoj skupštini	8
3.1. Izvješća koja podnose nadzorni odbor ili upravni odbor	8
3.2. Godišnje izvješće o stanju društva	8
3.3. Objavljivanje odluka	8
GLAVA II - UPRAVNA I NADZORNA TIJELA	9
Poglavlje 1 - Nadzorni odbor	9
4.1. Kriteriji za izbor ili imenovanje članova nadzornog odbora	9
4.2. Sastav	9
4.3. Zadaci i odgovornosti	10
4.4. Vrijeme potrebno za izvršavanje dužnosti u nadzornom odboru	10
4.5. Sukobi interesa	10
4.6. Izvješćivanje o sukobu interesa	10
4.7. Nagrade	10
4.8. Odnos prema upravi	11
4.9. Poslovi između povezanih strana	11
4.10. Zabrana konkurencije	11
4.11. Ugovori između članova nadzornog odbora i društva	11
4.12. Komisije (odbori)	11
4.12.1. Komisija za imenovanja	12
4.12.2. Komisija za nagrađivanje	12
4.12.3. Komisija za reviziju (odnosno revizorski odbor)	12
4.13. Pravila postupka za sjednice nadzornog odbora	13
4.14. Članstvo u nadzornim, upravnim odborima ili upravi drugih društava	14
4.15. Obrazovanje članova nadzornog odbora	14
4.16. Ocjena rada	14
Poglavlje 2 - Upravni odbor	14
5.1. Izbor ili imenovanje članova upravnog odbora	14
5.2. Zadaci i odgovornosti	14
5.3. Izvršni direktori	14
5.4. Odnos upravnog odbora i izvršnih direktora	15

5.5.	Vrijeme potrebno za izvršavanje dužnosti u upravnom odboru	15
5.6.	Sukobi interesa	15
5.7.	Izješćivanje o sukobu interesa	15
5.8.	Nagrade	15
5.9.	Poslovi između povezanih strana	15
5.10.	Zabrana konkurencije	15
5.11.	Ugovori između članova upravnog odbora i društva	15
5.12.	Komisije (odbori)	15
5.13.	Članstvo u nadzornim i upravnim odborima drugih društava	16
5.14.	Obrazovanje članova upravnog odbora	16
5.15.	Ocjena rada	16

Poglavlje 3 - Uprava **16**

6.1.	Zadaci i odgovornosti	16
6.2.	Sastav	17
6.3.	Nagrade	17
6.3.1.	Struktura	18
6.3.2.	Metode određivanja	18
6.3.3.	Objavljivanje	18
6.4.	Odgovornost	18
6.5.	Sukobi interesa	19
6.5.1.	Poslovi između društva i članova uprave	19
6.5.2.	Zabrana konkurencije	19
6.5.3.	Članstvo u nadzornim odborima ili upravnim odborima drugih društava	19
6.6.	Izješćivanje o sukobu interesa	19
6.7.	Odnos prema nadzornom odboru	19
6.8.	Dodatne odgovornosti kad je društvo dio društva koncerna	19

DIO TREĆI - REVIZIJA I MEHANIZMI UNUTARNJE KONTROLE **20**

GLAVA I - VANJSKI REVIZOR **20**

GLAVA II - UNUTARNJI REVIZORI **20**

DIO ČETVRTI - TRANSPARENTNOST I JAVNOST POSLOVANJA **21**

GLAVA I - JAVNO OBJAVLJIVANJE **21**

Poglavlje 1 - Javne objave **21**

Poglavlje 2 - Materijalne činjenice **21**

Poglavlje 3 - Povlaštene informacije **21**

Poglavlje 4 - Financijski izvještaji **22**

Poglavlje 5 - Godišnji, polugodišnji i tromjesečni izvještaji **22**

Poglavlje 6 - Kalendar važnih događaja **22**

Poglavlje 7 - Dioničarska struktura **22**

7.1.	Uzajamno dioničarstvo	22
7.2.	Dionice čiji su imatelji članovi uprave, upravnog odbora i nadzornog odbora	22

Poglavlje 8 - Čimbenici rizika **22**

GLAVA II - ODNOSI S ULAGATELJIMA **22**

Poglavlje 1 - Strategija **22**

Poglavlje 2 - Korištenje interneta **23**

Poglavlje 3 - Nositelji interesa **23**

DIO PETI - PRIMJENA KODEKSA **23**

GODIŠNJI UPITNIK **24**

DIO PRVI

UVODNE ODREDBE

Ovaj Kodeks, kao skup pravila i načela, ima za cilj uspostaviti visoke standarde korporativnog upravljanja i transparentnosti poslovanja dioničkih društava radi olakšavanja pristupa kapitalu uz niže troškove, budući da jasno definirane procedure korporativnog upravljanja, koje se temelje na prepoznatljivim međunarodnim standardima, jesu jedan od osnovnih kriterija za donošenje odluke o ulaganju.

Cilj ovog Kodeksa je dobrim i odgovornim upravljanjem te nadziranjem poslovnih i upravljačkih funkcija dioničkih društava zaštititi u prvom redu ulagatelja, a zatim i druge zainteresirane strane.

Temeljna načela ovog Kodeksa su:

- transparentnost poslovanja
- jasno razrađene procedure za rad nadzornog odbora, uprave i drugih organa i struktura koje donose važne odluke
- izbjegavanje sukoba interesa
- učinkovita unutarnja kontrola te
- učinkovit sustav odgovornosti.

Odredbe Kodeksa usmjerene su na nadogradnju korporativnih odnosa koji proizlaze iz važećih zakonskih propisa te međunarodno prihvaćenih načela i iskustava najbolje prakse korporativnog upravljanja.

Ovaj Kodeks i njegove preporuke temelje se na načelu „POSTUPI ILI OBJASNI“.

Društvo je dužno na propisanom obrascu (godišnjem upitniku koji je sastavni dio ovog Kodeksa) navesti pridržava li se preporuka Kodeksa ili ne. U slučaju kada se društvo ne pridržava preporuka Kodeksa, društvo je obvezno u godišnjem upitniku obrazložiti zbog čega je došlo do neprimjene ili odstupanja od preporuka.

Godišnji upitnik je sastavni dio godišnjeg izvješća društva. Ispunjeni godišnji upitnik društvo objavljuje na internetskim stranicama društva.

Osnova tumačenja odredaba ovog Kodeksa temelji se na poštivanju i pridržavanju načela i ciljeva navedenih u Kodeksu.

DIO DRUGI

NOSITELJI KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Glava I

DIONIČARI I GLAVNA SKUPŠTINA

Poglavlje 1.

Jednako postupanje prema dioničarima

1.1. Ravnopravan položaj i zaštita prava dioničara

Društva trebaju osigurati ravnopravan položaj i zaštitu prava dioničara te poduzimati mjere kojima se dioničari potiču na aktivno sudjelovanje u radu i odlučivanju na glavnoj skupštini, a osobito bi trebali:

- svojim općim aktima na sveobuhvatan način urediti pitanja koja se odnose na položaj i prava dioničara
- uspostaviti mehanizme za dosljedno i učinkovito provođenje i nadzor nad provođenjem općih akata društva
- omogućiti sveobuhvatno i pravodobno informiranje dioničara o svim pitanjima značajnim za ostvarenje njihovih prava i položaja
- uspostaviti mehanizme za sprječavanje i rješavanje potencijalnih sukoba između dioničara i društva.

1.2. Odnos prema dioničarima

Društvo je dužno prema svim dioničarima postupati na jednak način i pod jednakim uvjetima, neovisno o broju dionica kojima raspolažu, državi njihovog porijekla te njihovim drugim osobinama. To se posebno odnosi na dužnost jednakog tretmana individualnih i institucionalnih ulagatelja.

1.3. Distribucija informacija

Društva trebaju razviti i primjenjivati učinkovite metode informiranja dioničara kojima se svim dioničarima, pod ravnopravnim uvjetima, omogućuje upoznavanje sa:

- njihovim pravima i obvezama te načinima realizacije i zaštite njihovih prava
- pitanjima koja su značajna za poslovanje društva
- značajnijim promjenama u dioničarskoj strukturi društva
- drugim pitanjima koja su značajna za zaštitu položaja i interesa dioničara.

Kvalitetna distribucija informacija dioničarima treba omogućiti izvršavanje njihovih prava uz potpuno i pravodobno poznavanje svih činjenica bitnih za donošenje pravilne odluke na dnevnom redu glavne skupštine.

Prilikom informiranja dioničara, društva su dužna upotrebljavati suvremenu tehnologiju za razmjenu informacija, posebice internet.

1.4. Potvrda načela jedna dionica - jedan glas

Pravo glasa treba obuhvatiti sve dioničare društva na takav način da je broj glasova koji im pripada na glavnoj skupštini jednak broju njihovih dionica s pravom glasa koje drže, bez obzira na rod dionica.

1.5. Ograničenja prava glasa

U slučaju kada društvo izdaje dionice bez prava glasa ili u slučaju kada je pravo glasa iz izdanih dionica ograničeno, društvo je dužno javno i pravodobno objaviti sve relevantne podatke o sadržaju svih prava koja proizlaze iz izdanih dionica, kako bi se ulagateljima omogućilo donošenje pravilne odluke o kupnji tih financijskih instrumenata.

1.6. Promjene temeljnog kapitala, raspolaganje i stjecanje vlastitih dionica i pravo prvenstva dioničara prilikom izdavanja novih dionica

Društvo je svim dioničarima dužno omogućiti sudjelovanje u povećanju temeljnog kapitala društva razmjerno njihovim udjelima u dotadašnjem temeljnom kapitalu i to u obliku financijskih instrumenata u kojima je sadržano takvo pravo prvenstva, kako bi se zaštitili interesi dioničara koji u trenutku izdavanja ne mogu upisati i uplatiti nove dionice.

Namjera izdavanja novih dionica mora biti javno objavljena najmanje deset dana prije dana koji je određen kao datum prema kojem će se utvrđivati stanje u registru dionica, koje će biti mjerodavno za određivanje o tome koji dioničari imaju pravo prvenstva pri stjecanju novoizdanih dionica, kako je spomenuto u prethodnom stavku.

Kada društvo stječe ili otpušta vlastite (trezorske) dionice ili druge financijske instrumente, dužno je to činiti na otvorenom tržištu i na takav način kojim se ne povlašćuju pojedini dioničari, ulagatelji ili skupine dioničara, odnosno ulagatelja. O svakoj provedenoj transakciji stjecanja ili otpuštanja vlastitih dionica društvo je dužno obavijestiti javnost.

Poglavlje 2. Glavna skupština

2.1. Sazivanje glavne skupštine

Uprava odnosno izvršni direktori dužni su jednom godišnje sazvati glavnu skupštinu društva.

Skupštinu treba sazvati uvijek i kada to zahtijevaju interesi društva.

Društvo je uvijek dužno sazvati glavnu skupštinu ako sazivanje u pisanom obliku zatraže dioničari koji zajedno imaju udjele u visini od dvadesetog dijela temeljnog kapitala društva i navedu svrhu i razlog sazivanja te skupštine.

2.2. Pravo sudjelovanja na glavnoj skupštini

Prilikom sazivanja glavne skupštine uprava društva dužna je odrediti datum prema kojem će se utvrđivati stanje u registru dionica, koje će biti mjerodavno za ostvarivanje prava glasa na glavnoj skupštini društva.

Taj datum treba biti određen prije održavanja glavne skupštine i smije biti najviše šest dana prije održavanja glavne skupštine.

2.3. Uvjeti za sudjelovanje

Društvo treba poticati sudjelovanje dioničara na glavnoj skupštini pa nije dopušteno da se dioničarima postavljaju dodatni uvjeti za sudjelovanje ili korištenje pravom glasa, osim uvjeta predviđenih zakonom ili statutom.

2.4. Dnevni red

Dnevni red, kao i svi relevantni podaci i isprave uz objašnjenja koje se odnose na dnevni red, trebaju biti objavljeni na internet-skim stranicama društva te na raspolaganju dioničarima u prostorijama društva od dana javne objave dnevnog reda, kako bi dioničari mogli na vrijeme zauzeti stav glede pitanja koja su na dnevnom redu.

Društvo će objaviti dnevni red i relevantne podatke i isprave na internetskim stranicama društva i na engleskom jeziku.

2.5. Opunomoćenici

Društvo je dužno dioničarima omogućiti glasovanje putem opunomoćenika, a izdavanje punomoći treba biti krajnje pojednostavljeno i bez strogih formalnih zahtjeva.

Društvo će onim dioničarima društva koji to iz bilo kojeg razloga nisu u mogućnosti učiniti sami, a bez posebnih troškova za te dioničare, osigurati opunomoćenike koji su dužni glasovati sukladno uputama dioničara.

2.6. Korištenje suvremene komunikacijske tehnologije

Dioničarima treba omogućiti sudjelovanje i osobito glasovanje na glavnoj skupštini društva uporabom sredstava suvremene komunikacijske tehnologije.

2.7. Ključne odluke

Odluke koje bitno utječu na stanje imovine, financijski položaj, rezultate poslovanja, dioničarsku strukturu i upravljanje društvom, donose se isključivo na glavnoj skupštini društva propisanom većinom glasova.

2.8. Isplata dobiti (dividenda)

Svaka odluka o isplati dividende ili predujma dividende treba sadržavati datum na koji osoba koja je dioničar stječe pravo na isplatu dividende i datum ili razdoblje kada se isplaćuje dividenda, odnosno predujam dividende.

Datum na koji osoba koja je dioničar stječe pravo na isplatu dividende mora biti najmanje deset dana nakon dana donošenja odluke o isplati dividende.

Datum isplate dividende ne smije biti kasniji od tridesetog dana nakon dana donošenja odluke.

Prilikom isplate dividende pojedine dioničare nije dopušteno stavljati u povoljniji položaj.

Odluka o isplati dividende kojom se utvrđuju naprijed spomenuti datumi mora biti objavljena i dostavljena Burzi najkasnije u roku od dva dana nakon dana donošenja.

Poglavlje 3. Zahtjevi vezani uz izvješća koja se podnose glavnoj skupštini

3.1. Izvješća koja podnose nadzorni odbor ili upravni odbor

Nadzorni odbor odnosno upravni odbor glavnoj skupštini podnosi izvješće u kojem je, osim sadržaja izvješća propisanog zakonom, dužan ocijeniti ukupnu uspješnost poslovanja društva, rad uprave društva, kao i iznijeti poseban osvrt na svoju suradnju s upravom.

Nadzorni odbor odnosno upravni odbor također je dužan skupštinu upoznati s eventualnim postojanjem sukoba interesa na strani nekog od svojih članova i članova uprave, kao i mjere poduzete s tim u vezi.

3.2. Godišnje izvješće o stanju društva

Godišnje izvješće o stanju društva treba biti sastavljeno na jasan i pregledan način, uključivati sve aspekte poslovnih aktivnosti tijekom cijele godine u odnosu na prethodne godine te izražavati točan, potpun i pošten prikaz imovine i rashoda, financijskog položaja društva kao i plan budućeg poslovanja.

3.3. Objavljivanje odluka

Uprava društva je dužna, čim prije je moguće, javno objaviti odluke glavne skupštine kao i podatke o eventualnim tužbama na pobijanje tih odluka.

Glava II

UPRAVNA I NADZORNA TIJELA

Poglavlje 1. Nadzorni odbor

4.1. Kriteriji za izbor ili imenovanje članova nadzornog odbora

Osnovni kriteriji za izbor članova nadzornog odbora trebaju omogućiti:

- da sastav nadzornog odbora bude kombinacija različitih znanja, profesionalnih i praktičnih iskustava koja će odražavati ravnotežu kvalifikacija usklađenu sa strukturom i osnovnim djelatnostima društva
- da bude sastavljen od osoba koje imaju odgovarajuće osobne kvalitete koje odražavaju visoke moralne standarde i spremnost za aktivno i nepristrano sudjelovanje u radu i odlučivanju nadzornog odbora
- da određeni broj članova nadzornog odbora čine osobe koje posjeduju posebna stručna znanja u poslovima upravljanja društvom
- da ne dođe do potencijalnih sukoba interesa članova nadzornog odbora i društva.

Radi sagledavanja ispunjenosti kriterija za članstvo u nadzornom odboru društva, prije odlučivanja o izboru članova nadzornog odbora, dioničari trebaju raspolagati dovoljnim brojem informacija o predloženim kandidatima uključujući:

- osnovne biografske podatke o kandidatu, uključujući i podatke o školskoj spremi i posebnim stručnim znanjima
- podatke o radnom iskustvu i poslovima koje obavljaju
- podatke o članstvu u nadzornim odnosno upravnim odborima drugih društava
- eventualne preporuke osoba, odnosno društava s kojima su surađivali
- informacije o postojanju i prirodi odnosa kandidata s društvom te povezanim osobama društva.

Sve kandidature za članove nadzornog odbora koji se biraju na skupštini trebaju biti javno objavljene na internetskim stranicama društva, najkasnije s danom objave oglasa za sazivanje glavne skupštine na kojoj se biraju te trebaju biti potkrijepljene gore navedenim podacima za donošenje pravilne odluke o izboru.

Obveza javne objave podataka postoji i kada se imenuju članovi nadzornog odbora koje ne bira glavna skupština društva.

4.2. Sastav

Nadzorni odbor društva većinom treba biti sastavljen od neovisnih članova koji nisu u poslovnim, obiteljskim i drugim vezama s društvom, većinskim dioničarom ili grupom većinskih dioničara ili članovima uprave ili nadzornog odbora društva ili većinskog dioničara.

Neovisnim članom nadzornog odbora smatrat će se onaj koji:

- nije povezan s društvom, nije većinski dioničar niti predstavlja većinskog dioničara ili grupu većinskih dioničara, niti je član grupe većinskih dioničara, supružnik, ili srodnik po krvi ili po tazbini do drugog stupnja bilo koje osobe iz ranije spomenute grupe, ili ima bilo kakvu vezu s društvima povezanim s većinskim dioničarom
- nije član uprave društva ili bilo kojeg njegovog ovisnog ili s njim povezanog društva najmanje pet godina
- nije zaposlenik društva ili bilo kojeg njegovog ovisnog ili s njim povezanog društva najmanje tri godine
- ne prima niti je primao drugu značajniju dodatnu isplatu od društva osim naknade za rad u nadzornom odboru, ne računajući eventualnu dividendu (to se osobito odnosi na sudjelovanje u bonusima i drugim oblicima nagrađivanja koji ovise o rezultatima poslovanja društva, kao što su opcije na dionice, ali se ne odnosi na primanja posljedično mirovinskom planu za raniju službu u društvu)
- nije i nije bio u trajanju od najmanje godinu dana u značajnijoj poslovnoj vezi s društvom ili s njim povezanim društvima, izravno ili neizravno kao partner, dioničar, član uprave ili nadzornog odbora ili član višeg rukovodećeg kadra organizacije koja se s društvom nalazi u značajnijoj poslovnoj vezi, što uključuje i izravne ili neizravne značajnije dobavljače i/ili kupce roba i/ili usluga društva (uključujući i financijske, pravne, savjetničke i konzultantske usluge) i organizacije koje dobivaju značajnije primitke od društva ili s njim povezanih društava
- nije i niti je u posljednje tri godine bio partner ili zaposlenik revizorskog društva koje pruža ili je pružalo revizijske usluge društvu ili s njim povezanim društvima
- nije član uprave drugog društva u kojem je neki od članova uprave društva član nadzornog odbora, niti ima značajnijih veza s članovima uprave društva kroz sudjelovanje u drugim organizacijama, tijelima ili društvima
- nije član nadzornog odbora društva više od dvanaest godina
- nije bračni drug ili bliži srodnik po krvi ili po tazbini bilo kojem članu uprave ili fizičkim osobama koje se nalaze na položajima spomenutim u prethodnim točkama.

Ako je član nadzornog odbora izložen pritisku ili ograničenjima od strane većinskog dioničara kojima se utječe na obavljanje njegovih dužnosti, dužan je o tome obavijestiti nadzorni odbor te unatoč tome zauzeti neovisno stajalište prilikom glasovanja ili dati ostavku, ovisno o tome što okolnosti nalažu.

Neovisan član nadzornog odbora koji tu funkciju obnaša više od dva mandata, treba dati pisanu izjavu kojom potvrđuje svoj neovisan status.

4.3. Zadaci i odgovornosti

Glavni zadaci nadzornog odbora su imenovanje i opoziv uprave, nadzor nad radom uprave u vođenju poslova društva te donošenje izvješća o obavljenom nadzoru.

Mandat članova nadzornog odbora nije obvezujući, što znači da svaki član nadzornog odbora dužnost obavlja potpuno samostalno i na vlastitu odgovornost, neovisno o tome tko ga je predložio ili imenovao.

Članovi nadzornog odbora svoju dužnost trebaju obavljati pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika i čuvati poslovnu tajnu društva.

Nadzorni odbor treba donijeti odluku o okvirnom planu svog rada, koji bi trebao uključiti popis redovitih sjednica i podatke koje redovito i pravodobno treba stavljati na raspolaganje članovima nadzornog odbora.

Nadzorni odbor treba donijeti svoja unutarnja pravila rada, koja ne bi smjela ograničavati slobodu samostalnog djelovanja svakog pojedinog člana. Niti jedan dokument nadzornog odbora ne smije sprječavati ili ograničavati pojedinog člana u postupanju u skladu sa zakonom, no svaki bi član ujedno trebao izbjegavati zlouporabu ovih ovlasti i uvijek nastojati uskladiti svoj rad s drugim članovima nadzornog odbora.

4.4. Vrijeme potrebno za izvršavanje dužnosti u nadzornom odboru

Član nadzornog odbora treba biti u mogućnosti posvetiti se svojim dužnostima u nadzornom odboru svo vrijeme potrebno za ispravno i kvalitetno obnašanje dužnosti.

4.5. Sukobi interesa

Sukob interesa postoji kod člana nadzornog odbora koji nije neutralan u odnosu na predmet odlučivanja ili se iz činjenice njegove povezanosti s drugim društvima, osobama ili poslovima može pretpostaviti da može imati interese koji nisu istodobno nužno i interesi društva te može utjecati na donošenje odluke na temelju interesa ili sklonosti koje se nužno ne podudaraju s interesima društva.

Članovi nadzornog odbora ne smiju donositi odluke na temelju osobnih interesa ili na temelju interesa povezanih osoba s članovima nadzornog odbora.

Ako neki član nadzornog odbora smatra da kod njega ili kod drugog člana postoji sukob interesa glede odlučivanja u konkretnom predmetu, dužan je o tome odmah izvijestiti nadzorni odbor.

4.6. Izvješćivanje o sukobu interesa

Svaki član nadzornog odbora dužan je izvijestiti društvo o svakom stjecanju ili otpuštanju dionica društva ili mogućnosti ostvarivanja glasačkih prava iz dionica društva najkasnije sljedeći radni dan poslije nastanka takve promjene, uz obvezu društva da takvu promjenu javno objavi u najkraćem mogućem roku.

Ako neki član nadzornog odbora smatra da kod njega ili kod drugog člana postoji sukob interesa glede odlučivanja u konkretnom predmetu, dužan je o tome odmah izvijestiti nadzorni odbor.

O svim obavijestima o sukobu interesa nadzorni odbor vodi evidencije.

4.7. Nagrade

Članovi nadzornog odbora mogu biti plaćeni, i to prema doprinosu uspješnosti društva. Ako nagrada postoji, istu trebaju, na prijedlog uprave ili komisije za nagrađivanje, odrediti dioničari na glavnoj skupštini ili ista treba biti utvrđena statutom društva.

Naknada članovima nadzornog odbora treba:

- adekvatno odraziti vrijeme, trud i iskustvo povezano s njihovim funkcijama u nadzornom odboru i komisijama
- osigurati adekvatan poticaj koji bi uravnotežio interese članova nadzornog odbora s interesima dioničara

- biti određena na takav način da ne ugrožava sposobnost članova nadzornog odbora da donose odluke u najboljem interesu društva i njegovih dioničara.

Preporučuje se odrediti naknadu članu nadzornog odbora prema istoj satnici upotrijebljenoj za članove uprave, uključujući bonuse i pogodnosti razmjerno stvarnom vremenu povezanom s njihovom funkcijom.

Naknada članovima nadzornog odbora treba se sastojati od:

- fiksnog dijela koji je nepromjenjiv i ne ovisi o rezultatima poslovanja, osim ako su rezultati poslovanja društva takvi da bi isplata fiksne naknade bila nepravedna i u velikom nesrazmjeru s rezultatima poslovanja
- varijabilnog dijela koji je uvjetovan rezultatima poslovanja u određenom prošlom i budućem razdoblju.

Detaljni podaci o svim naknadama i drugim primanjima od društva ili s društvom povezanih osoba svakog pojedinog člana nadzornog odbora društva, uključujući i strukturu te naknade, moraju biti javno objavljeni. Izjava o politici nagrađivanja članova nadzornog odbora i nagradi koju je primio svaki pojedini član nadzornog odbora izražuje se na način opisan u dijelu ovog Kodeksa koji se odnosi na upravu društva.

4.8. Odnos prema upravi

Nadzorni odbor i uprava dužni su surađivati u najboljem interesu društva, sukladno pozitivnim propisima i internim aktima društva.

U tom smislu, na sjednicama nadzornog odbora imaju dužnost biti nazočni svi članovi uprave, osim kada nadzorni odbor raspravlja o pitanjima koja se izravno odnose na upravu ili neke članove uprave, posebice kada se raspravlja o opozivu, odgovornosti ili nagradi za rad članova uprave.

Nadzorni odbor u društvu je dužan osigurati postojanje dugoročnog plana sukcesije, čime se osigurava pažljivo i pravodobno imenovanje nasljednika bilo kojem pojedinom članu vodećeg kadra društva. U ovaj proces treba uključiti i članove rukovodećeg kadra.

4.9. Poslovi između povezanih strana

Svi poslovi u kojima sudjeluju članovi nadzornog odbora ili s njima povezane osobe i društvo ili s njim povezane osobe trebaju biti na tržišnoj osnovi, posebice glede rokova, kamata, jamstava i slično, i trebaju biti jasno navedeni u izvješćima društva. Takve poslove treba potvrditi neovisna procjena stručnih osoba koje su neovisne u odnosu na sudionike konkretnog posla.

4.10. Zabrana konkurencije

Članovi nadzornog odbora ne smiju, za svoj ili tuđi račun, osobno ili putem trećih osoba, obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja društvo kao niti savjetovati osobe koje se mogu smatrati konkurentskim društvu.

Članovi nadzornog odbora dužni su javno objaviti veličinu udjela i sve promjene udjela u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvu.

4.11. Ugovori između članova nadzornog odbora i društva

Sve ugovore ili sporazume između člana nadzornog odbora i društva prethodno treba odobriti nadzorni odbor, a bitni elementi svih takvih ugovora ili sporazuma moraju biti sadržani u godišnjem izvješću.

Član nadzornog odbora na kojeg se odnosi ugovor ili sporazum s društvom ne može sudjelovati u davanju odobrenja.

4.12. Komisije (odbori)

Komisije odnosno odbori nadzornog odbora moraju imati najmanje tri člana. Nadzorni odbor dužan je detaljno propisati mandat i nadležnost komisija koje osniva.

Osobe koje nisu članovi komisija sjednicama komisija nazoče samo na poziv komisije. Komisija pojedine stručnjake ili zaposlenike društva može pozvati na svoje sastanke ili zahtijevati njihovu nazočnost.

Komisije o svom radu i rezultatima redovito moraju izvješćivati nadzorni odbor. Društvo jednom godišnje mora izraditi i učiniti dostupnim javnosti izvješće o radu, sastavu, broju sastanaka i nazočnosti na sastancima komisija nadzornog odbora.

Predsjednik svake komisije mora imati mogućnost izravne komunikacije s dioničarima. Situacije u kojima je takva komunikacija potrebna valja navesti u aktu kojim nadzorni odbor propisuje mandat i nadležnost komisije.

Nadzorni odbor treba ustrojiti sljedeće komisije:

- komisiju za imenovanja
- komisiju za nagrađivanje
- komisiju za reviziju.

U slučaju kada se radi o društvima koja imaju manji broj članova nadzornog odbora, funkcije vezane uz imenovanja i nagrađivanja može obavljati jedna komisija (komisija za imenovanja i nagrađivanje).

4.12.1. Komisija za imenovanja

Većina članova komisije za imenovanja treba biti imenovana iz reda neovisnih članova nadzornog odbora.

Komisija za imenovanja dužna je:

- pronaći i preporučiti nadzornom odboru kandidate koji mogu popuniti upražnjena mjesta u upravi i nadzornom odboru, pri čemu treba procijeniti njihova znanja, vještine i iskustvo i pripremiti opis zahtjeva i poslova vezanih uz pojedino imenovanje i procijeniti vrijeme potrebno za njihovo obavljanje
- najmanje jednom godišnje procijeniti sastav, veličinu, članstvo i kvalitetu rada nadzornog odbora i uprave i sačiniti odgovarajuće preporuke nadzornom odboru
- najmanje jednom godišnje procijeniti znanja, vještine i iskustva kojima raspolažu pojedini članovi nadzornog odbora i o tome izvijestiti nadzorni odbor
- razmatrati probleme vezane uz planiranje kontinuiteta nadzornog odbora i uprave
- razmatrati politiku uprave o zapošljavanju višeg rukovodećeg kadra.

Komisija za imenovanja dužna je razmotriti prijedloge uprave i dioničara i savjetovati se s predsjednikom uprave koji može komisiji za imenovanja podnositi prijedloge, osobito glede pitanja vezanih uz članove uprave i viši rukovodeći kadar.

4.12.2. Komisija za nagrađivanje

Većina članova komisije za nagrađivanje treba biti imenovana iz reda neovisnih članova nadzornog odbora.

Komisija za nagrađivanje dužna je:

- predlagati nadzornom odboru politiku nagrađivanja uprave koja se mora odnositi na sve oblike nagrađivanja, a osobito fiksni dio nagrade, varijabilni dio nagrade koji je vezan uz uspješnost poslovanja, mirovinski plan i otpremnine. Kada se radi o varijabilnom dijelu nagrade koji je vezan uz uspješnost poslovanja, prijedlog mora sadržavati preporuke za određivanje objektivnih kriterija procjene uspješnosti pri čemu je nagradu upravi potrebno uskladiti s dugoročnim interesima dioničara i ciljevima društva koje je postavio nadzorni odbor
- predlagati nadzornom odboru nagradu za pojedine članove uprave, sukladno politici nagrađivanja društva i procjeni djelovanja pojedinog člana uprave
- predlagati nadzornom odboru dodatne sadržaje ugovora s članovima uprave
- pratiti iznos i strukturu nagrade višem rukovodećem kadru i davati opće preporuke upravi s tim u vezi
- glede poticajnog dijela nagrade upravi, kada se ovaj sastoji od opcija na dionice ili drugih aranžmana zasnovanih na stjecanju dionica, razmatrati opću politiku takvog tipa nagrađivanja i predlagati nadzornom odboru odgovarajuća rješenja te prije objavljivanja razmotriti podatke koji se o tome objavljuju u godišnjem izvješću
- savjetovati se najmanje s predsjednikom nadzornog odbora i predsjednikom uprave o njihovim shvaćanjima vezanim uz nagrađivanje članova uprave
- predlagati način nagrađivanja i visinu nagrade članova nadzornog odbora.

4.12.3. Komisija za reviziju (odnosno revizorski odbor)

Nadzorni odbor treba osnovati komisiju za reviziju radi detaljnog analiziranja financijskih izvještaja, pružanja potpore računovodstvu društva te uspostave dobre i kvalitetne unutarnje kontrole u društvu.

Komisija za reviziju treba biti sastavljena na način da većinu čine neovisni članovi nadzornog odbora.

Glede politika i pravila postupanja usvojenih unutar društva, komisija za reviziju treba:

- pratiti integritet financijskih informacija društva, a osobito ispravnost i dosljednost računovodstvenih metoda koje koristi društvo i grupa kojoj pripada, uključivši i kriterije za konsolidaciju financijskih izvještaja društava koja pripadaju grupi
- najmanje jednom godišnje procijeniti kvalitetu sustava unutarnjeg kontrole i upravljanja rizicima, s ciljem da se glavni rizici kojima je društvo izloženo (uključujući i rizike povezane s pridržavanjem propisa) na odgovarajući način identificiraju i javno objave te da se njima na odgovarajući način upravlja
- osigurati učinkovitost sustava unutarnje revizije, osobito putem izrade preporuka prilikom odabira, imenovanja, ponovnog imenovanja i smjene rukovoditelja odjela za unutarnju reviziju i glede sredstava koja mu stoje na raspolaganju te procjene

postupaka rukovodećeg kadra povodom nalaza i preporuke unutarnje revizije (ako u društvu funkcija unutarnje revizije ne postoji, komisija je dužna jednom godišnje izvršiti procjenu potrebe za uspostavom takve funkcije).

Glede vanjskog revizora, komisija za reviziju treba:

- nadzornom odboru dati preporuke vezane uz izbor, imenovanje, ponovno imenovanje ili promjenu vanjskog revizora i o uvjetima njegovog angažmana
- nadgledati neovisnost i objektivnost vanjskog revizora, osobito glede rotacije ovlaštenih revizora unutar revizorskog društva i naknada koje društvo plaća za usluge vanjske revizije
- pratiti prirodu i količinu usluga koje nisu revizija, a društvo ih prima od revizorskog društva ili s njim povezanih osoba, pri čemu je između ostalog revizorsko društvo dužno dostaviti obavijest o svim naknadama koje društvo plaća revizorskom društvu i s njim povezanim osobama
- izraditi pravila o tome koje usluge vanjsko revizorsko društvo i s njim povezane osobe ne smije davati društvu, koje usluge može davati samo uz prethodnu suglasnost komisije, a koje usluge može davati bez prethodne suglasnosti
- razmotriti učinkovitost vanjske revizije i postupanje višeg rukovodećeg kadra u skladu s preporukama vanjskog revizora
- istražiti okolnosti vezane uz otkaz vanjskog revizora i dati odgovarajuće preporuke nadzornom odboru.

Trajanje mandata komisije za reviziju može biti vremenski ograničeno na 4 godine kontinuiranog mandata i/ili ograničavanjem broja komisija u koje član može biti izabran u drugim društvima.

Komisija za reviziju treba imati otvorenu i neograničenu komunikaciju s upravom i nadzornim odborom i za svoj rad odgovarati nadzornom odboru.

Vanjski i unutarnji revizori trebaju imati mogućnost izravne komunikacije s komisijom za reviziju.

Uprava treba komisiji za reviziju dostavljati pravodobne i periodične prikaze financijskih izvještaja i srodnih dokumenata prije javnog objavljivanja tih podataka, podatke o promjenama u računovodstvenim načelima i kriterijima, računovodstvene postupke prihvaćene za većinu radnji, kao i svako važnije odstupanje između knjigovodstvene i stvarne vrijednosti po pojedinim stavkama te svu korespondenciju s odjelom za unutarnju reviziju ili vanjskim revizorima.

Uprava je osobito dužna komisiju za reviziju obavijestiti o metodama korištenim za knjiženje značajnih i neuobičajenih transakcija i poslovnih događaja, kada se knjigovodstvenom prikazu takvih događaja može pristupiti na različite načine. Osobitu pozornost valja posvetiti postojanju i opravdanosti aktivnosti društava u off-shore centrima i putem društava za posebne namjene.

Komisija za reviziju s vanjskim revizorom treba raspraviti:

- promjene ili zadržavanje računovodstvenih načela i kriterija
- primjenu propisa
- važne procjene i zaključke u pripremanju financijskih izvještaja
- metode procjene rizika i rezultate
- visoko rizična područja djelovanja
- uočene veće nedostatke i značajne manjkavosti u unutarnjoj kontroli
- djelovanje vanjskih čimbenika (ekonomskih, pravnih i industrijskih) na financijske izvještaje i revizorske postupke.

Komisija za reviziju također treba redovito procjenjivati ostale važne aspekte svojih odnosa s trećim stranama, kao što su profesionalna osposobljenost i neovisnost i uvijek kad god je potrebno dobiti drugo mišljenje o izvršenom poslu tih osoba.

Komisija za reviziju treba osigurati dostavu kvalitetnih informacija od strane ovisnih i povezanih društava te trećih osoba (kao što su stručni savjetnici), s obzirom na utjecaj takvih podataka na konsolidirane financijske izvještaje.

4.13. Pravila postupka za sjednice nadzornog odbora

Predsjednik nadzornog odbora zadužen je za utvrđivanje kalendara i sazivanje redovnih godišnjih sjednica, kao i za sazivanje izvanrednih sjednica kad god se za tim ukaže potreba.

Učestalost održavanja sjednica nadzornog odbora treba biti određena u skladu s potrebama svakog određenog društva. Kako bi osigurale učinkovitost rada nadzornog odbora ove sjednice trebaju se održavati dovoljno često, a najmanje jednom tromjesečno.

Kako bi se osigurala učinkovitost i uspješnost sjednica nadzornog odbora, svim članovima nadzornog odbora potrebno je na vrijeme dostaviti relevantnu dokumentaciju.

Zapisnici sa sjednica nadzornog odbora trebaju biti pisani razgovijetno, a sve donesene odluke trebaju biti zabilježene s rezultatima glasovanja, uz navođenje kako je glasovao pojedini član.

Poslovníkom o radu treba predvidjeti da se na svakoj sljedećoj sjednici nadzornog odbora obvezno razmotri i službeno verificira sadržaj zapisnika s prošle sjednice. Zapisnik se odlaže i čuva u dokumentaciji nadzornog odbora koju vodi uprava.

4.14. Članstvo u nadzornim, upravnim odborima ili upravi drugih društava

Svaki član nadzornog odbora dužan je izvijestiti društvo o članstvu u nadzornim odborima, upravnim odborima ili upravi drugih društava.

Član nadzornog odbora društva ne smije biti član nadzornog ili upravnog odbora u drugom društvu koje bi se moglo smatrati konkurentskim u odnosu na društvo.

Društvo vodi popis svih društava u kojima su njegovi članovi nadzornog odbora, upravnog odbora ili uprave. Popis se redovito ažurira.

4.15. Obrazovanje članova nadzornog odbora

Društva trebaju poticati usavršavanje i obrazovanje članova nadzornog odbora s ciljem obnavljanja i unaprjeđivanja njihovih znanja i sposobnosti, a osobito u područjima rada društva.

4.16. Ocjena rada

Nadzorni odbor dužan je svake godine izraditi ocjenu svog rada u proteklom razdoblju. Takva procjena uključuje osobito vrednovanje doprinosa i kompetentnosti svakog pojedinog člana, kao i zajedničkog rada odbora, procjenu rada komisija koje je osnovao nadzorni odbor i procjenu postignutih u odnosu na planirane ciljeve društva.

Nadzorni odbor dužan je jednom godišnje glavnoj skupštini podnijeti izvješće o ocjeni svog rada za proteklo razdoblje.

Poglavlje 2. Upravni odbor

5.1. Izbor ili imenovanje članova upravnog odbora

Kada je statutom društva određeno da društvo umjesto uprave i nadzornog odbora ima upravni odbor, na izbor i imenovanje članova upravnog odbora na odgovarajući se način primjenjuje odredba 4.1. ovog Kodeksa.

Upravni odbor sastoji se od izvršnih i neizvršnih direktora.

Na izbor i imenovanje neizvršnih direktora na odgovarajući se način primjenjuje odredba 4.2. ovog Kodeksa.

Na izbor i imenovanje izvršnih direktora na odgovarajući se način primjenjuje odredba 6.2. ovog Kodeksa.

5.2. Zadaci i odgovornosti

Upravni odbor vodi društvo, postavlja osnove za obavljanje predmeta poslovanja, nadzire vođenje poslova društva i zastupa društvo prema izvršnim direktorima društva.

Članovi upravnog odbora trebaju obavljati svoju dužnost pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika i čuvati poslovnu tajnu društva.

U donošenju odluka, provođenju poslovne politike i nadzoru nad poslovanjem, temeljna je obveza upravnog odbora brinuti o dugoročnim interesima društva i povećanju ekonomske učinkovitosti u korist dioničara.

Upravni odbor treba donijeti odluku o okvirnom planu svog rada koji bi trebao uključiti popis redovitih sjednica i podataka koje redovito i pravodobno treba stavljati na raspolaganje članovima upravnog odbora.

Upravni odbor treba donijeti svoja unutarnja pravila rada. Niti jedan dokument upravnog odbora ne smije sprječavati ili ograničavati pojedinog člana u postupanju u skladu sa zakonom, no svaki bi član ujedno trebao izbjegavati zlouporabu ovih ovlasti i uvijek nastojati uskladiti svoj rad s drugim članovima upravnog odbora.

5.3. Izvršni direktori

Upravni odbor imenuje jednog ili više izvršnih direktora na mandatno razdoblje određeno u skladu sa statutom odnosno zakonom. Ako ih imenuje više, jednog od njih mora imenovati glavnim izvršnim direktorom.

Izvršnim direktorima mogu se imenovati i članovi upravnog odbora, ali samo na način da većina članova upravnog odbora budu neizvršni direktori. Ako se izvršnim direktorima imenuju osobe koje nisu članovi upravnog odbora, moraju ispunjavati uvjete iz zakona.

Izvršni direktori vode poslove društva.

Ovlasti koje su zakonom dane upravnom odboru ne mogu se prenositi na izvršne direktore.

5.4. Odnos upravnog odbora i izvršnih direktora

Upravni odbor i izvršni direktori dužni su potpuno surađivati u najboljem interesu društva te zajednički raspravljati o strateškim odrednicama poslovanja društva.

Izvršni direktori dužni su pravodobno i cjelovito izvješćivati upravni odbor o svim činjenicama i okolnostima koje mogu utjecati na poslovanje, financijski položaj i stanje imovine društva, odnosno njegovih društava kćeri.

5.5. Vrijeme potrebno za izvršavanje dužnosti u upravnom odboru

Član upravnog odbora treba biti u mogućnosti svojim dužnostima u upravnom odboru posvetiti svo vrijeme potrebno za ispravno i kvalitetno obnašanje dužnosti.

5.6. Sukobi interesa

Sukob interesa postoji kod člana upravnog odbora koji nije neutralan u odnosu na predmet odlučivanja ili se iz činjenice njegove povezanosti s drugim društvima, osobama ili poslovima može pretpostaviti da može imati interese koji nisu istodobno nužno i interesi društva te može utjecati na donošenje odluke na temelju interesa ili sklonosti koje se nužno ne podudaraju s interesima društva.

Članovi upravnog odbora ne smiju donositi odluke na temelju osobnih interesa ili na temelju interesa osoba s kojima imaju bliske odnose.

5.7. Izvješćivanje o sukobu interesa

Svaki član upravnog odbora dužan je izvijestiti društvo o svakom stjecanju ili otpuštanju dionica društva ili mogućnosti ostvarivanja glasačkih prava iz dionica društva najkasnije sljedeći radni dan poslije nastanka takve promjene, uz obvezu društva da takvu promjenu javno objavi u najkraćem mogućem roku.

Ako neki član upravnog odbora smatra da kod njega ili kod drugog člana postoji sukob interesa glede odlučivanja u konkretnom predmetu, dužan je o tome odmah izvijestiti upravni odbor.

O svim obavijestima o sukobu interesa upravni odbor vodi evidencije.

5.8. Nagrade

Na nagrađivanje članova upravnog odbora na odgovarajući se način primjenjuje odredba članka 6.3. ovog Kodeksa.

5.9. Poslovi između povezanih strana

Svi poslovi u kojima sudjeluju članovi upravnog odbora ili s njima povezane osobe i društvo ili s njim povezane osobe trebaju biti na tržišnoj osnovi, posebice glede rokova, kamata, jamstava i slično te trebaju biti jasno navedeni u izvješćima društva. Takve poslove treba potvrditi neovisna procjena stručnih osoba koje su neovisne u odnosu na sudionike konkretnog posla.

5.10. Zabrana konkurencije

Članovi upravnog odbora ne smiju, za svoj ili tuđi račun, osobno ili putem trećih osoba, obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja društvo kao niti savjetovati osobe koje se mogu smatrati konkurentskim društvu.

Članovi upravnog odbora dužni su javno objaviti veličinu udjela i sve promjene udjela u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvu.

5.11. Ugovori između članova upravnog odbora i društva

Sve ugovore ili sporazume između člana upravnog odbora i društva prethodno treba odobriti upravni odbor, a bitni elementi svih takvih ugovora ili sporazuma moraju biti sadržani u godišnjem izvješću.

Član upravnog odbora na kojeg se odnosi ugovor ili sporazum s društvom ne može sudjelovati u davanju odobrenja.

5.12. Komisije (odbori)

Radi povećanja učinkovitosti i kvalitete svog rada upravni odbor može formirati komisije (odборе), kao stručna savjetodavna radna tijela upravnog odbora.

Uloga komisija upravnog odbora je pomoći upravnom odboru u postupku odlučivanja o pojedinim pitanjima i u tom smislu da:

- omogućuje da se upravni odbor bavi većim brojem složenih pitanja na učinkovitiji način uz potporu stručnjaka imenovanih u komisije,
- omogućuje da upravni odbor razvija stručnost za poslove društva u posebnim područjima,
- povećaju objektivnost i neovisnost mišljenja upravnog odbora.

Na formiranje komisija upravnog odbora na odgovarajući se način primjenjuje odredba članka 4.12. ovog Kodeksa.

5.13. Članstvo u nadzornim i upravnim odborima drugih društava

Svaki član upravnog odbora društvo je dužan izvijestiti o članstvu u nadzornim odborima ili upravnim odborima drugih društava.

Član upravnog odbora društva ne smije biti član nadzornog odbora ili upravnog odbora u drugom društvu koje bi se moglo smatrati konkurentskim u odnosu na društvo.

Za članstvo u nadzornim odborima drugih društava, izvršni direktor treba dobiti prethodnu suglasnost upravnog odbora svog društva, ali na taj način da izvršni direktor ne smije istodobno biti član nadzornog odbora više od sedam društava. U smislu zabrane iz prethodne rečenice, funkcija predsjednika nadzornog odbora računa se kao članstvo u dva nadzorna odbora.

5.14. Obrazovanje članova upravnog odbora

Društva trebaju poticati usavršavanje i obrazovanje članova upravnog odbora s ciljem obnavljanja i unaprjeđivanja njihovih znanja i sposobnosti, a osobito u područjima djelovanja u kojima su utvrđeni eventualni nedostaci i potreba za njihovim unapređenjem.

5.15. Ocjena rada

Upravni odbor dužan je svake godine izraditi ocjenu svog rada u proteklom razdoblju. Takva procjena uključuje osobito vrednovanje doprinosa i kompetentnosti svakog pojedinog člana, rad izvršnih direktora, kao i zajedničkog rada odbora, procjenu rada komisija koje je osnovao upravni odbor i procjenu postignutih u odnosu na planirane ciljeve društva.

Upravni odbor dužan je jednom godišnje podnijeti glavnoj skupštini izvješće o ocjeni svog rada za proteklo razdoblje.

Poglavlje 3. Uprava

6.1. Zadaci i odgovornosti

Uprava društva vodi poslove društva samostalno i na vlastitu odgovornost te donosi sve odluke isključivo prema vlastitoj prosudbi. Postojanje suglasnosti drugih tijela društva ne isključuje odgovornost uprave za vođenje poslovanja pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika.

U obavljanju svojih poslova uprava društva nije vezana uputama drugih tijela društva pa čak niti uputama koje joj daju većinski dioničari ili nadzorni odbor.

Uprava je dužna uvijek djelovati isključivo u korist društva i dioničara, vodeći računa o interesima zaposlenika i šire zajednice, s ciljem povećanja vrijednosti društva.

Uprava svoje ovlasti vođenja poslovanja društva ne može prenositi ni na koje drugo tijelo društva. Davanje prokure ne smatra se prijenosom ovlasti vođenja poslovanja društva.

Poslovi uprave trebaju biti propisani pravilima o radu uprave, kako bi se razjasnile ovlasti i dužnosti. Pravila o radu uprave trebaju obuhvatiti sljedeće:

- područje djelovanja i ciljeve
- pravila postupanja
- pravila za rješavanje sukoba interesa
- tajništvo uprave
- način sazivanja i vođenja sjednica, donošenje odluka, dnevni red, vođenje zapisnika i ostale dokumentacije
- suradnju s nadzornim odborom.

Članovi uprave se mogu, kada se za tim ukaže potreba, savjetovati sa stručnjacima iz različitih područja poslovanja (pravnim savjetnicima, revizorima, poreznim i kadrovskim stručnjacima i slično).

6.2. Sastav

Uprava društva trebala bi se sastojati od nekoliko članova, od kojih se jedan od njih imenuje za predsjednika uprave. Statutom ili pravilima o radu uprave, odobrenim od strane nadzornog odbora, treba urediti način suradnje među članovima uprave.

Članovi uprave trebaju biti usredotočeni na vođenje poslova društva i trebaju, osim uvjeta propisanih zakonom, ispunjavati i druge uvjete sukladno zahtjevima položaja člana uprave u pojedinom društvu, koji mogu biti propisani statutom društva ili odlukom nadzornog odbora.

Pri sastavljanju uprave treba težiti tome da članovi uprave imaju različito iskustvo i obrazovanje uključujući:

- iskustvo u vođenju poslova
- iskustvo u rješavanju kriznih situacija
- iskustvo u prepoznavanju i nadziranju rizika
- poznavanje financija
- poznavanje računovodstva
- poznavanje područja djelatnosti društva
- poznavanje nacionalnog i međunarodnog tržišta
- povezivanje svih interesa unutar društva.

Članovi uprave trebaju:

- biti sposobni čitati i razumjeti izvješća o upravljanju društvom i financijske izvještaje
- biti izvan sukoba interesa
- uskladiti svoje ciljeve s ciljevima društva
- biti upoznati s dobrom praksom korporativnog upravljanja
- imati osobni integritet
- imati dovoljno raspoloživog vremena
- biti motivirani
- biti sposobni za timski rad i
- imati stratešku viziju.

Osim ispunjavanja navedenih uvjeta, predsjednik uprave treba imati razvijene organizacijske vještine i iskustvo u vođenju poslova te ugled priznatog i dobrog gospodarstvenika u širem gospodarskom okruženju.

Svaki član uprave treba stalno, točno i bez odgađanja izvješćivati predsjednika uprave o svim važnim događajima iz svoje nadležnosti, bitnim za procjenjivanje trenutačne situacije i razvoja te vođenja društva.

Članovi uprave trebaju težiti najvećoj mogućoj neovisnosti u odnosu na pojedine dioničare, grupe dioničara ili drugih nositelja interesa te trebaju biti svjesni kako, jednom imenovani, odgovaraju svim dioničarima društva.

Ako je član uprave izložen pritisku ili ograničenjima dioničara kojima se utječe na obavljanje njegovih dužnosti, dužan je unatoč tome zauzeti neovisno stajalište prilikom glasovanja ili dati ostavku, ovisno o tome što okolnosti nalažu.

6.3. Nagrade

Društvo treba objaviti izjavu o politici nagrađivanja uprave i nadzornog odbora kao dio godišnjeg izvješća. Izjava o politici nagrađivanja uprave treba biti stalno dostupna putem internetske stranice društva.

Izjava o politici nagrađivanja treba u prvom redu sadržavati politiku društva glede nagrađivanja uprave za sljedeću poslovnu godinu i ako je prikladno za sljedeće godine, kao i pregled načina na koji je politika nagrađivanja uprave bila primjenjivana u prošloj godini. Osobito je potrebno istaknuti značajnije promjene u odnosu na politiku nagrađivanja u usporedbi s prošlom godinom.

Izjava o politici nagrađivanja treba sadržavati sljedeće:

- pojašnjenje relativnog udjela i važnosti fiksnih i varijabilnih komponenti nagrađivanja
- dovoljnu informaciju o kriterijima uspješnosti na čijem ispunjenju se zasniva pravo na stjecanje dionica, opcija na dionice ili drugi oblik varijabilnog dijela naknade
- dovoljnu informaciju o vezi između visine nagrade i uspješnosti
- temeljne pokazatelje i razloge za dodjelu godišnjih bonusa ili pogodnosti koje nisu gotovinske naravi
- sažeti prikaz ugovora s članovima uprave koji treba uključivati podatke o trajanju ugovora, otkaznim rokovima i osobito otpremninama. Svaki oblik nagrađivanja članova uprave i nadzornog odbora, koji se sastoji od opcija na dionice ili drugih prava na stjecanje dionica ili ako se nagrada zasniva na cijeni dionica društva, prije stupanja na snagu treba odobriti glavna skupština društva. Ovo odobrenje odnosi se na načela nagrađivanja, a ne na odobravanje nagrade pojedinim članovima uprave ili nadzornog odbora.

6.3.1. Struktura

Članovi uprave trebaju biti nagrađeni za svoj rad, a tu nagradu određuje nadzorni odbor društva.

Nagrada članovima uprave treba:

- adekvatno odraziti vrijeme, trud i iskustvo povezano s njihovim funkcijama
- osigurati adekvatan poticaj koji bi uravnotežio interese članova uprave s interesima dioničara
- biti određena na način da ne ugrožava sposobnost članova uprave da donose odluke u najboljem interesu društva i njegovih dioničara.

Nagrada članovima uprave treba se sastojati od:

- fiksnog dijela koji je nepromjenjiv i ne ovisi o rezultatima poslovanja
- varijabilnog dijela koji je uvjetovan rezultatima poslovanja u određenoj poslovnoj godini
- dioničkih opcija kao i sličnih instrumenata koji imaju efekt dugoročnih stimulacija.

Detaljni podaci o svim primanjima i naknadama koje svaki član uprave prima od društva moraju biti javno objavljeni u godišnjem izvješću društva.

6.3.2. Metode određivanja

Metode određivanja visine i primjerenosti nagrada trebaju uvažavati elemente kao što su:

- opseg nadležnosti pojedinog člana uprave
- osobna uspješnost u obavljanju poslova
- veličina i financijsko stanje društva
- gospodarsko okruženje u kojem društvo posluje
- uspješnost društva u odnosu na druga društva iste poslovne djelatnosti
- ispunjavanje strateških i godišnjih planova
- nagrade članovima uprave u povezanim društvima.

6.3.3. Objavljivanje

Svi oblici nagrada članova uprave i nadzornog odbora, uključujući opcije i druge pogodnosti uprave, trebaju biti javno objavljene po detaljnim pojedinim stavkama i osobama u godišnjem izvješću društva.

Izjava o nagradama članovima uprave mora sadržati sljedeće elemente o svakom članu uprave koji je tu dužnost obnašao u godini na koju se izjava odnosi:

- ukupan iznos plaće, bez obzira je li stvarno isplaćen ili još nije
- naknade ili pogodnosti primljene od povezanih društava
- naknade u obliku sudjelovanja u dobiti ili bonusa i razlozi zbog kojih su isplaćene
- bilo kakve dodatne nagrade isplaćene članovima uprave za poslove koje su obavili za društvo izvan uobičajenog djelokruga dužnosti člana uprave
- kompenzaciju koja je isplaćena ili treba biti isplaćena bivšem članu uprave u vezi s prestankom obnašanja funkcije tijekom godine na koju se odnosi izjava
- glede nagrade u dionicama ili opcijama na dionice ili drugim oblicima nagrađivanja koja se zasnivaju na stjecanju dionica, potrebno je prikazati i sljedeće:
- broj opcija ili dionica odobren od strane društva u godini na koju se odnosi izjava i uvjeti za njihovo korištenje
- broj opcija izvršenih u godini na koju se odnosi izjava i za svaku od njih broj dionica i cijena po kojoj je izvršena ili vrijednost dionica uključenih u raspodjelu članovima uprave na kraju godine
- broj opcija koje nisu izvršene na kraju godine, cijena po kojoj ih je moguće izvršiti, datum izvršenja i glavni uvjeti vezani uz izvršenje
- svaku promjenu vezanu uz promjenu uvjeta za izvršenje postojećih opcija koja se dogodila u društvu u godini na koju se odnosi izjava
- svaki zajam (uključujući stanje duga i kamatnu stopu), avansno plaćanje ili jamstvo u korist članova uprave od strane društva i s društvom povezanih društava koja su uključena u konsolidirane financijske izvještaje
- svaki primitak značajnije vrijednosti.

6.4. Odgovornost

Uprava je odgovorna za provođenje i učinkovitost odluka koje donosi.

Članovi uprave bit će solidarno odgovorni za štetu koja je nastala kao posljedica kršenja njihove dužnosti, osim ako dokažu da su pošteno i savjesno obavljali svoje dužnosti.

6.5. Sukobi interesa

Sukob interesa postoji kod člana uprave koji nije neutralan u odnosu na predmet odlučivanja te može utjecati na donošenje odluke na temelju interesa koji se razlikuju od interesa društva.

Članovi uprave ne smiju donositi odluke na temelju osobnih interesa ili na temelju interesa s njima povezanih osoba.

Ako neki član uprave smatra da kod njega ili kod drugog člana postoji sukob interesa glede odlučivanja u konkretnom predmetu, dužan je o tome odmah izvijestiti nadzorni odbor.

6.5.1. Poslovi između društva i članova uprave

Svi poslovi u kojima sudjeluju članovi uprave ili s njima povezane osobe i društvo ili s njim povezane osobe trebaju biti na tržišnoj osnovi, posebice glede rokova, kamata, jamstava i slično, i trebaju biti jasno navedeni u izvješćima društva. Takve poslove treba potvrditi neovisna procjena stručnih osoba koje su neovisne u odnosu na sudionike konkretnog posla.

6.5.2. Zabrana konkurencije

Članovi uprave ne smiju, za svoj ili tuđi račun, osobno ili putem trećih osoba, konkurirati društvu na bilo koji način.

Članovi uprave također ne smiju imati značajan udio u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvima.

6.5.3. Članstvo u nadzornim odborima ili upravnim odborima drugih društava

Za članstvo u nadzornim ili upravnim odborima drugih društava član uprave treba dobiti prethodnu suglasnost nadzornog odbora svog društva, ali na način da član uprave ne smije istodobno biti član nadzornog odbora više od sedam društava. U smislu zabrane iz prethodne rečenice, funkcija predsjednika nadzornog odbora računa se kao članstvo u dva nadzorna odbora.

6.6. Izvješćivanje o sukobu interesa

Svaki član uprave dužan je nadzorni odbor društva izvijestiti o svim promjenama glede stjecanja ili otpuštanja ili mogućnosti ostvarivanja glasačkih prava iz dionica društva najkasnije sljedeći radni dan poslije nastanka takve promjene, uz obvezu društva da takvu promjenu javno objavi u najkraćem mogućem roku.

Ako neki član uprave smatra da kod njega ili kod drugog člana postoji sukob interesa glede odlučivanja u konkretnom predmetu, dužan je o tome odmah izvijestiti nadzorni odbor.

O svim obavijestima o sukobu interesa uprava vodi evidencije.

6.7. Odnos prema nadzornom odboru

Uprava je dužna pravodobno i cjelovito izvješćivati nadzorni odbor o svim činjenicama i okolnostima koje mogu utjecati na poslovanje, financijski položaj i stanje imovine društva, odnosno njegovih društava kćeri.

Uprava i nadzorni odbor dužni su uvijek postići sporazum glede strateških odrednica društva i provođenja te strategije.

Uprava je dužna svojim članovima i članovima nadzornog odbora omogućiti jednostavan i pravodoban pristup svim objektima i prostorima društva, podacima, spisima i svim drugim dokumentima potrebnim za obavljanje njihovih dužnosti.

6.8. Dodatne odgovornosti kad je društvo dio društva koncerna

Uprava vodećeg društva koncerna odgovorna je za strateško upravljanje i dugoročan uspjeh cijelog koncerna te putem članstva u nadzornim odborima društava kćeri nadzire njihovo poslovanje i ulaganja grupe u društva kćeri.

Kao posljedica toga, uprava vodećeg društva treba osigurati odgovarajuću suradnju unutar koncerna, vodeći računa o pravodobnoj i kvalitetnoj razmjeni informacija između društava koncerna.

DIO TREĆI

REVIZIJA I MEHANIZMI UNUTARNJE KONTROLE

Glava I

VANJSKI REVIZOR

Društvo je dužno imati neovisne vanjske revizore kao važan instrument korporativnog upravljanja. Njihova osnovna funkcija je osigurati da financijski izvještaji društva adekvatno odražavaju stvarno stanje društva u cjelini. Neovisnim vanjskim revizorom smatrat će se onaj revizor koji nije vlasnički ili interesno povezan s društvom te ne pruža, sam ili putem povezanih osoba, nikakve druge usluge društvu.

Neovisni vanjski revizori dužni su, na što je moguće jasniji način i nedvojbeno, izraziti svoje mišljenje o tome odražavaju li financijski izvještaji koje priprema uprava adekvatno stanje kapitala i financijsko stanje društva te rezultate za određeno vremensko razdoblje.

Komisija za reviziju dužna je utvrditi plan rada s neovisnim vanjskim revizorima te predložiti naknadu za rad revizora. Komisija za reviziju nadzornom odboru dužna je podnijeti prijedloge i preporuke prilikom izbora neovisnih vanjskih revizora, produljenja suradnje ili prekida suradnje s revizorima.

Neovisni vanjski revizori dužni su komisiju za reviziju izravno izvijestiti o sljedećim pitanjima:

- raspravi o glavnoj računovodstvenoj politici
- važnim nedostacima i značajnim manjkavostima u unutarnjoj kontroli i postupcima
- alternativnim računovodstvenim postupcima
- neslaganju s upravom
- procjeni rizika i
- mogućim analizama prijevare i/ili zlouporabe.

Postupci koje provodi revizorsko društvo trebaju odražavati njihovu neovisnost i objektivnost, osobito ako u okviru istog revizorskog društva zaposlenici pružaju i druge profesionalne, naročito savjetodavne usluge. Komisija za reviziju treba biti upoznata sa svim uslugama koje pruža društvo neovisnih revizora, kao i o naknadama za te usluge, kako ne bi bilo nikakve sumnje u neovisnost revizora i kako bi se izbjegli mogući sukobi interesa.

U slučaju postojanja okolnosti koje ukazuju na mogućnost ugrožavanja neovisnosti revizora, nadzorni odbor glavnoj je skupštini dužan preporučiti angažiranje novih poslovnih savjetnika ili revizora.

Društvo je dužno javno objaviti iznose naknada plaćenih neovisnim vanjskim revizorima za obavljenju reviziju te za druge pružene usluge.

Glava II

UNUTARNJI REVIZORI

Zadaća unutarnjih revizora je provođenje unutarnje kontrole te provjera poštivanja propisa, smjernica i uputa. Unutarnji revizori izvješće o rezultatima podnose izravno komisiji za reviziju, odnosno nadzornom odboru društva.

Nadzorni odbor odnosno upravni odbor dužan je odobriti godišnji plan rada unutarnjih revizora, analizirati njihove rezultate i nadgledati provedbu njihovih preporuka.

Ako uslugu unutarnje revizije pružaju vanjski suradnici, ni u kojem slučaju to ne smiju biti neovisni vanjski revizori društva.

Komisija za reviziju i nadzorni odbor trebaju učinkovito sudjelovati u planiranju poslova unutarnjih revizora.

Predsjednik uprave zadužen je za stvaranje sustava unutarnje kontrole kojim se ustrojava i nadzire tijek točnih, konkretnih i cjelovitih podataka o organizaciji društva, kao što su podaci o pridržavanju financijskih, poslovnih i pravnih obveza koje mogu predstavljati značajan rizik za društvo. Unutarnji revizor najmanje jednom godišnje treba razmatrati i provjeravati učinkovitost takvog sustava.

DIO ČETVRTI

TRANSPARENTNOST I JAVNOST POSLOVANJA

Glava I

JAVNO OBJAVLJIVANJE

Poglavlje 1. Javne objave

Društvo je dužno na jasan i nedvosmislen način objavljivati sve podatke koji se mogu smatrati značajnim u odnosu na društvo, njegov financijski položaj, rezultate poslovanja, dioničarsku strukturu i upravljanje.

Društvo je dužno pritom koristiti izričaj razumljiv ciljanoj skupini te omogućiti jednak i pravodoban pristup svim zainteresiranim stranama.

Sve informacije koje mogu utjecati na donošenje odluke o ulaganju u financijske instrumente društva trebaju biti objavljene odmah i istodobno svim osobama koje bi za to mogle biti zainteresirane, obuhvaćajući u jednakoj mjeri i pozitivne i negativne informacije, s ciljem da se primatelju informacija omogući potpuno razumijevanje i pravilna ocjena stanja društva.

Temeljni medij za javno objavljivanje podataka su internetske stranice društva.

Kod javnog objavljivanja materijalnih činjenica društvo je dužno voditi računa prvenstveno o sadržaju podataka, a ne o obliku u kojem se podaci predočavaju.

Poglavlje 2. Materijalne činjenice

Neovisno o podacima koje je dužno objaviti sukladno zakonu ili drugim pravilima, društvo je dužno u najkraćem mogućem roku javno objaviti i time staviti na raspolaganje svim zainteresiranim stranama bitne podatke o radu i djelovanju društva, kao i sve podatke o činjenicama i okolnostima koje mogu imati značajan utjecaj na cijenu dionica tog društva ili na cijenu povezanih izvedenih financijskih instrumenata, pri čemu se smatra da vjerojatnost značajnog utjecaja postoji ako bi razuman ulagatelj vjerojatno uzeo u obzir takvu informaciju kao dio osnove za donošenje svojih investicijskih odluka (materijalne činjenice).

Materijalnim činjenicama smatraju se osobito one informacije koje su kao takve navedene u Zakonu o tržištu kapitala te Pravilima Burze na kojoj su uvršteni financijski instrumenti društva.

Neobjavljene materijalne činjenice smatraju se povlaštenim informacijama i potpadaju pod poseban režim čuvanja.

Poglavlje 3. Povlaštene informacije

Korištenje povlaštenih informacija (informacije precizne naravi koje nisu javno dostupne, a koje bi kada bi bile javno dostupne vjerojatno imale značajan utjecaj na cijene dionica izdavatelja ili na cijene povezanih izvedenih financijskih instrumenata) u cijelosti je zabranjeno svima kojima su takve informacije dostupne, budući da bi tako moglo doći do nepoštene prednosti osobe koja raspolaže povlaštenim informacijama (upućene osobe) prilikom trgovanja financijskim instrumentima društva, neovisno o tome koristi li se povlaštenim informacijama sama upućena osoba ili neka treća osoba temeljem informacija dobivenih od upućene osobe.

Zabrana korištenja povlaštenih informacija odnosi se na sve dioničare, članove uprave, članove upravnog odbora, članove nadzornog odbora, vanjske savjetnike društva kao i sve osobe koje se u odnosu na svoj položaj u društvu ili izvan društva smatraju osobama kojima su dostupne povlaštene informacije.

Društvo je dužno uspostaviti:

- mehanizme kojima će se osigurati da se osobama koje raspolažu ili dolaze u dodir s povlaštenim informacijama pojasni priroda i značaj tih informacija i ograničenja u vezi korištenja tih informacija, kao i
- nadzor nad protokom povlaštenih informacija i njihovom mogućom zlouporabom.

Poglavlje 4. Financijski izvještaji

Društvo je dužno svoje financijske izvještaje sastavljati u skladu s međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, vodeći pri tom računa o suvremenim međunarodnim tendencijama u financijskom izvještavanju, kao i o zahtjevima tržišta.

Financijske izvještaje društvo treba objavljivati i na svojoj internetskoj stranici.

Poglavlje 5. Godišnji, polugodišnji i tromjesečni izvještaji

Godišnji, polugodišnji i tromjesečni izvještaji najvažniji su i najcjelovitiji izvor podataka o društvu, zato ne bi trebala biti ograničena samo na sadržavanje podataka sukladno zakonskim propisima i međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, već svakako trebaju uključivati strateške ciljeve, plan poslovanja za buduća razdoblja, razumljivu analizu i stajalište uprave o poslovanju u proteklom razdoblju, kao i objašnjenja uprave u svezi eventualnih važnijih odstupanja u odnosu na planirane rezultate i ostvarene strateške ciljeve.

Godišnje izvješće svakako treba objaviti i na engleskom jeziku, a godišnji, polugodišnji i tromjesečni izvještaji svakodnevno trebaju biti dostupni na uvid dioničarima u sjedištu i na poslovnoj adresi društva, kao i na internetskim stranicama društva.

Poglavlje 6. Kalendar važnih događaja

Društvo treba do kraja poslovne godine na svojoj internetskoj stranici objaviti kalendar važnih događaja koji se očekuju u sljedećoj poslovnoj godini, kao npr. predviđeni datum objave financijskih rezultata, datum održavanja glavne skupštine društva, datum stjecanja prava na dividendu i isplate dividende i slično.

Društvo treba na isti način objaviti svaku promjenu važnih događaja u kalendaru, najmanje 30 dana unaprijed, a ako to nije moguće, odmah po nastupanju okolnosti koje utječu na promjenu.

Poglavlje 7. Dioničarska struktura

7.1. Uzajamno dioničarstvo

Društvo je dužno javno objavljivati podatke o uzajamnom dioničarstvu. Smatrat će se da između dva dionička društva postoji odnos uzajamnog dioničarstva kada su ta društva povezana na način da svako od njih ima više od 5% udjela u temeljnom kapitalu u drugom društvu.

7.2. Dionice čiji su imatelji članovi uprave, upravnog odbora i nadzornog odbora

Društvo je dužno u godišnjem izvješću iznijeti podatke o dionicama i drugim financijskim instrumentima društva čiji su imatelji pojedini članovi uprave, upravnog odbora ili nadzornog odbora.

Osim iznošenja tih podataka u godišnjem izvješću, društvo je dužno u roku od 24 sata od saznanja za promjenu, putem svojih internetskih stranica i putem Burze, javno objaviti svaku promjenu količine financijskih instrumenata društva koju drži pojedini član uprave, upravnog odbora ili nadzornog odbora.

Poglavlje 8. Čimbenici rizika

Uprava društva dužna je pravodobno utvrditi i na odgovarajući način javno objaviti podatke o glavnim rizicima kojima je društvo izloženo, kao na primjer: političke rizike, ekonomske rizike, rizike djelatnosti i slično, kao i procjenu vjerojatnosti ostvarenja potencijalnih rizika.

Glava II

ODNOSI S ULAGATELJIMA

Poglavlje 1. Strategija

Uprava društva dužna je ulagateljima učiniti dostupnim uravnotežene podatke koji se odnose i na pozitivne i na negativne strane poslovanja društva, kako bi se ulagateljima omogućilo da na ispravan način razumiju i prosude stanje društva te na temelju tako prikupljenih podataka donesu odluku o svojim ulaganjima.

Ulagatelji uvijek trebaju imati mogućnost u pisanom obliku zatražiti i pravodobno dobiti relevantne podatke od uprave društva ili od osobe u društvu zadužene za odnose s ulagateljima.

Uprava društva pritom ne smije davati informacije ili odgovarati na postavljena pitanja samo kao ispunjenje obveze, već informacije treba davati i samoinicijativno te, ako smatra svrsishodnim i potrebnim za razumijevanje odgovora, i preko zatraženog opsega, budući da kvalitetna razmjena podataka, osobito kada je spontana, jasna i brza, vodi atmosferi povjerenja između ulagatelja i tijela društva.

Uprava društva periodično, te u slučaju iskazanog interesa, treba održavati i posebne konferencije s ulagateljima.

Poglavlje 2. Korištenje interneta

Društvo je dužno, putem vlastitih javno dostupnih internetskih stranica, osigurati učinkovitu i praktičnu razmjenu informacija putem Interneta.

Društvo je dužno na vlastitoj internetskoj stranici objaviti sve informacije koje inače mora javno objaviti sukladno zakonu ili statutu.

Osim tih informacija, društvo je dužno na svojoj internetskoj stranici objaviti sve materijalne činjenice koje nisu u režimu povlaštenih informacija, financijske izvještaje, kalendar važnih događaja, dioničarsku strukturu, životopise članova uprave, upravnog odbora i nadzornog odbora te podatke o osobi koja je u društvu zadužena za odnose s ulagateljima.

Radi jednakog odnosa prema svim dioničarima, neovisno o državi porijekla, društvo sve podatke koje objavljuje treba objaviti na svojoj internetskoj stranici na hrvatskom i engleskom jeziku.

Poglavlje 3. Nositelji interesa

U smislu ovog Kodeksa, nositeljima interesa smatraju se osobe koje preuzimaju određene izravne ili neizravne rizike u odnosu na društvo i u vezi s društvom.

Osim dioničara, u nositelje interesa, između ostalih, ubrajaju se zaposlenici, kupci i korisnici usluga društva, dobavljači, vjerovnici, lokalna zajednica i tijela državne vlasti.

Za transparentne i kvalitetne odnose društva i nositelja interesa odgovorna je uprava društva koja je dužna brinuti o tome da društvo poštuje sva prava nositelja interesa utemeljena na zakonu i dobrim poslovnim običajima.

Nitko tko nadležnim tijelima ili organima u društvu ili izvan njega ukaže na nedostatke u primjeni propisa ili etičkih normi unutar društva ne smije trpjeti negativne posljedice.

DIO PETI

PRIMJENA KODEKSA

Kodeks korporativnog upravljanja namijenjen je svim izdavateljima čije su dionice uvrštene na uređeno tržište, osim ZIF.

Primjena Kodeksa preporučuje se i ostalim društvima koja žele unaprijediti svoju organizaciju i poslovanje u skladu s pravilima dobre prakse korporativnog upravljanja.

Primjena ovog Kodeksa podrazumijeva:

- da društva svoju organizaciju i poslovanje usklade s preporukama Kodeksa,
- da najkasnije do dostave godišnjeg izvještaja dostave popunjeni godišnji upitnik o korporativnom upravljanju koji sadrži informacije o primjeni preporuka Kodeksa ili objašnjenje razloga za odstupanje od njihove primjene (načelo 'POSTUPI ILI OBJASNI'),
- da na zahtjev Burze, Burzi dostavljaju dodatne pisane informacije i izvješća vezana uz primjenu odredbi Kodeksa.

Primjenu Kodeksa nadziru stručne službe Burze sagledavanjem i analizom:

- strukture, sadržaja, pravodobnosti i sveobuhvatnosti informacija koje su društva učinila javno dostupnim u skladu s važećim propisima i preporukama Kodeksa,
- godišnjeg upitnika te informacija i izvješća o primjeni Kodeksa koja su društva dostavila Burzi na njezin zahtjev,
- uočenih nedostataka u primjeni Kodeksa.

Burza će jednom godišnje putem svoje internetske stranice javno objaviti informacije o društvima s najvišom razinom usuglašenosti poslovanja s odredbama Kodeksa.

K O D E K S K O R P O R A T I V N O G U P R A V L J A N J A G O D I Š N J I U P I T N I K

Sva pitanja sadržana u ovom upitniku odnose se na razdoblje od jedne godine na koje se odnose i godišnji financijski izvještaji.

1. Ima li društvo internetske stranice?

- ako da, na kojoj adresi?
- ako ne, zašto?

2. Jesu li godišnji, polugodišnji i tromjesečni izvještaji dostupni dioničarima?

- u sjedištu i na poslovnoj adresi društva (ako ne, zašto?)
- putem internetskih stranica društva (ako ne, zašto?)
- na engleskom jeziku (ako ne, zašto?)

3. Je li društvo izradilo kalendar važnih događaja? (ako ne, zašto?) Ako da,

- je li kalendar važnih događaja objavljen na internetskim stranicama društva? (ako ne, zašto?),
- je li kalendar važnih događaja uredno i na vrijeme ažuriran? (ako ne, zašto?)

4. Nalazi li se društvo u odnosu uzajamnog dioničarstva s drugim društvom ili društvima? Ako da,

- koja su to društva?
- objavljuju li se podaci o uzajamnom dioničarstvu javno i kako? (ako ne, zašto?)

5. Iznosi li društvo u godišnjem izvještaju podatke o financijskim instrumentima koje je izdalo društvo, a čiji su imatelji članovi nadzornog ili upravnog odbora ili uprave društva? (ako ne, zašto?)

6. Iznosi li društvo na svojim internetskim stranicama podatke o financijskim instrumentima koje je izdalo društvo, a čiji su imatelji članovi nadzornog odbora, upravnog odbora ili uprave društva i ažuriraju li se ti podaci redovito (u roku od 24 sati)? (ako ne, zašto?)

7. Utvrđuje li društvo i javno objavljuje čimbenike rizika? (ako ne, zašto?)

8. Je li društvo uspostavilo mehanizme kojima se osigurava:

- da se osobama koje raspolažu ili dolaze u dodir s povlaštenim informacijama pojasni priroda i značaj tih informacija i ograničenja s tim u vezi? (ako ne, zašto?)
- nadzor nad protokom povlaštenih informacija i njihovom mogućom zlouporabom (ako ne, zašto?)

9. Daje li svaka dionica društva pravo na jedan glas? Ako ne,

- jesu li javno i pravodobno objavljeni svi relevantni podaci o sadržaju prava dionica koje ne daju pravo na jedan glas? (ako nisu, zašto?)
- kako su ta pojašnjenja objavljena?

10. Jesu li na internetskim stranicama društva objavljeni popisi svih kandidata za članstvo u nadzornom odboru ili upravnom odboru koji se biraju na skupštini ili ih se imenuje, sa životopisom? (ako ne, zašto?)

11. Postupa li društvo na jednak način i pod jednakim uvjetima prema svim dioničarima? (ako ne, zašto?)

12. Je li društvo izdavalo nove dionice? Ako da,

- je li svim dioničarima omogućeno sudjelovanje u povećanju temeljnog kapitala društva, razmjerno njihovim udjelima u dotadašnjem temeljnom kapitalu društva i to u obliku prenosivih financijskih instrumenata u kojima je sadržano takvo pravo prvenstva, kako bi se zaštitili interesi dioničara koji u trenutku izdavanja ne mogu upisati i uplatiti nove dionice? (ako ne, zašto?)

- je li namjera izdavanja novih dionica javno objavljena najmanje deset dana prije dana koji je određen kao datum prema kojem će se utvrđivati stanje u registru dionica, koje će biti mjerodavno za određivanje o tome koji dioničari imaju pravo prvenstva pri stjecanju novoizdanih dionica? (ako ne, zašto?)

13. Je li društvo stjecalo ili otpuštalo vlastite dionice (trezorske dionice)? Ako da, je li to stjecanje ili otpuštanje obavljeno

- na otvorenom tržištu? (ako ne, zašto?)

- na takav način kojim se ne povlašćuju pojedini dioničari ili ulagatelji ili skupine dioničara, odnosno ulagatelja? (ako ne, zašto?)

14. Je li izdavanje punomoći za glasovanje na glavnoj skupštini krajnje pojednostavljeno i bez strogih formalnih zahtjeva? (ako ne, zašto?)

15. Je li društvo dioničarima koji iz bilo kojeg razloga nisu u mogućnosti sami glasovati na skupštini, bez posebnih troškova, osiguralo opunomoćenike koji su dužni glasovati sukladno njihovim uputama? (ako ne, zašto?)

16. Jesu li uprava odnosno upravni odbor društva prilikom sazivanja skupštine odredili datum prema kojem će se utvrđivati stanje u registru dionica koje će biti mjerodavno za ostvarivanje prava glasa u skupštini društva, na način da je taj datum prije održavanja skupštine i smije biti najviše šest dana prije održavanja skupštine? (ako ne, zašto?)

17. Sadrži li odluka o isplati dividende ili predujma dividende datum na koji osoba koja je dioničar stječe pravo na isplatu dividende i datum ili razdoblje kada se isplaćuje dividenda? (ako ne, zašto?)

18. Je li datum isplate dividende ili predujma dividende najviše 30 dana nakon dana donošenja odluke? (ako ne, zašto?)

19. Je li odluka o isplati dividende ili predujma dividende kojom se utvrđuju naprijed spomenuti datumi objavljena i dostavljena Burzi najkasnije dva dana nakon dana donošenja?

20. Jesu li prilikom isplate dividende ili predujma dividende favorizirani pojedini dioničari? (ako da, zašto?)

21. Jesu li dnevni red skupštine, kao i svi relevantni podaci i isprave uz objašnjenja koje se odnose na dnevni red, objavljeni na internetskoj stranici društva i stavljani na raspolaganje dioničarima u prostorijama društva od dana prve javne objave dnevnog reda? (ako ne, zašto?)

22. Jesu li dnevni red skupštine i relevantni podaci i isprave objavljeni na internetskim stranicama društva i na engleskom jeziku? (ako ne, zašto?)

23. Jesu li postavljeni uvjeti za sudjelovanje na glavnoj skupštini i korištenje pravom glasa (bez obzira jesu li dopušteni sukladno zakonu ili statutu) kao npr. prijavljivanje sudjelovanja unaprijed, ovjeravanje punomoći i slično? (ako da, zašto?)

24. Sadrži li izvješće koje nadzorni odbor odnosno upravni odbor podnosi glavnoj skupštini, osim sadržaja izvješća propisanog zakonom, ocjenu ukupne uspješnosti poslovanja društva, rada uprave društva i poseban osvrt na njegovu suradnju s upravom? (ako ne, zašto?)

- 25. Je li dioničarima omogućeno sudjelovanje i glasovanje na glavnoj skupštini društva upotrebom sredstava suvremene komunikacijske tehnologije? (ako ne, zašto?)**
- 26. Je li uprava društva javno objavila odluke glavne skupštine kao i podatke o eventualnim tužbama na pobijanje tih odluka? (ako ne, zašto?)**
- 27. Je li nadzorni odbor odnosno upravni odbor donio odluku o okvirnom planu svog rada koji uključuje popis redovitih sjednica i podataka koje redovito i pravodobno treba stavljati na raspolaganje članovima nadzornog odbora? (ako ne, zašto?)**
- 28. Je li nadzorni odbor odnosno upravni odbor donio unutarnja pravila rada? (ako ne, zašto?)**
- 29. Navedite imena članova nadzornog odbora odnosno upravnog odbora.**
- 30. Navedite za svakog člana nadzornog odnosno upravnog odbora u kojim je još društvima član nadzornog odbora, upravnog odbora ili uprave. Navedite ako se neko od tih društava smatra konkurentskim društvu.**
- 31. Je li nadzorni odbor odnosno neizvršni direktori upravnog odbora društva sastavljen većinom od neovisnih članova? (ako ne, zašto?)**
- 32. Koji su članovi nadzornog odnosno koji su članovi neizvršnih direktora upravnog odbora neovisni?**
- 33. Postoji li u društvu dugoročan plan sukcesije? (ako ne, zašto?)**
- 34. Je li nagrada ili naknada koju primaju članovi nadzornog odnosno upravnog odbora u cijelosti ili dijelom određena prema doprinosu uspješnosti društva? (ako ne, zašto?)**
- 35. Je li naknada članovima nadzornog odnosno upravnog odbora:**
- određena odlukom glavne skupštine
 - utvrđena statutom društva
 - utvrđena na neki drugi način (ako da, na koji način?)
- 36. Jesu li detaljni podaci o svim naknadama i drugim primanjima od društva ili s društvom povezanih osoba svakog pojedinog člana nadzornog odbora odnosno upravnog odbora društva, uključujući i strukturu te naknade, javno objavljeni? (ako ne, zašto?) (ako da, gdje?)**
- 37. Izvješćuje li svaki član nadzornog odnosno upravnog odbora društvo o svim promjenama glede njegova stjecanja, otpuštanja ili mogućnosti ostvarivanja glasačkih prava nad dionicama društva i to najkasnije sljedeći radni dan, poslije nastanka takve promjene? (ako ne, zašto?)**
- 38. Navedite sve poslove u kojima su s jedne strane sudjelovali članovi nadzornog odnosno upravnog odbora ili s njima povezane osobe, a s druge strane društvo ili s njim povezane osobe.**
- 39. Jesu li svi poslovi u kojima su sudjelovali članovi nadzornog odnosno upravnog odbora ili s njima povezane osobe i društvo ili s njim povezane osobe:**
- bili zaključeni na tržišnoj osnovi (posebice glede rokova, kamata, jamstava i slično)? (ako ne, zašto i koji?)
 - jasno navedeni u izvješćima društva? (ako ne, zašto i koji?)
 - potvrđeni neovisnom procjenom stručnih osoba koje su neovisne u odnosu na sudionike konkretnog posla? (ako ne, zašto i koji?)
- 40. Postoje li ugovori ili sporazumi između člana nadzornog odnosno upravnog odbora i društva? Ako da,**
- jesu li prethodno odobreni od strane nadzornog odbora odnosno upravnog odbora? (ako ne, zašto?)
 - jesu li bitni elementi svih takvih ugovora ili sporazuma sadržani u godišnjem izvješću? (ako ne, zašto?)

41. Je li nadzorni odnosno upravni odbor ustrojio komisiju za imenovanja? (ako ne, zašto?) Ako da,

- je li komisija procijenila sastav, veličinu, članstvo i kvalitetu rada nadzornog odbora i uprave i sačinila odgovarajuće preporuke nadzornom odboru? (ako ne, zašto?)
- je li komisija procijenila znanja, vještine i iskustva kojima raspolažu pojedini članovi nadzornog odbora i o tome izvijestila nadzorni odbor? (ako ne, zašto?)
- je li komisija razmatrala probleme vezane uz planiranje kontinuiteta nadzornog odbora i uprave? (ako ne, zašto?)
- je li komisija razmatrala politiku uprave glede zapošljavanja višeg rukovodećeg kadra? (ako ne, zašto?)

42. Je li nadzorni odnosno upravni odbor ustrojio komisiju za nagrađivanje? Ako da,

- je li većina članova komisije iz redova neovisnih članova nadzornog odbora? (ako ne, zašto?)
- je li komisija nadzornom odboru predložila politiku nagrađivanja uprave koja se mora odnositi na sve oblike nagrađivanja, a osobito na fiksni dio nagrade, varijabilni dio nagrade koji je vezan uz uspješnost poslovanja, mirovinski plan i otpremnine? (ako ne, zašto?)
- kada se radi o varijabilnom dijelu nagrade koji je vezan uz uspješnost poslovanja, je li prijedlog komisije sadržavao preporuke za određivanje objektivnih kriterija procjene uspješnosti? (ako ne, zašto?)
- je li komisija nadzornom odboru predlagala nagradu za pojedine članove uprave, sukladno politici nagrađivanja društva i procjeni djelovanja pojedinog člana uprave? (ako ne, zašto?)
- je li komisija nadzornom odboru predlagala prikladan oblik i sadržaj ugovora s članovima uprave? (ako ne, zašto?)
- je li komisija pratila iznos i strukturu nagrade višem rukovodećem kadru i davala opće preporuke upravi s tim u vezi? (ako ne, zašto?)
- je li komisija glede poticajnog dijela nagrade upravi, kada se ovaj sastoji od opcija na dionice ili drugih aranžmana zasnovanih na stjecanju dionica, razmatrala opću politiku takvog tipa nagrađivanja i predlagala nadzornom odboru odgovarajuća rješenja te prije objavljivanja razmotrila podatke koji se o tome objavljuju u godišnjem izvješću?

43. Je li nadzorni odnosno upravni odbor ustrojio komisiju za reviziju (revizorski odbor)? (ako ne, zašto?) Ako da,

- je li većina članova komisije iz redova neovisnih članova nadzornog odbora? (ako ne, zašto?)
- je li komisija pratila integritet financijskih informacija društva, a osobito ispravnost i dosljednost računovodstvenih metoda koje koristi društvo i grupa kojoj pripada, uključivši i kriterije za konsolidaciju financijskih izvještaja društava koja pripadaju grupi? (ako ne, zašto?)
- je li komisija procijenila kvalitetu sustava unutarnje kontrole i upravljanja rizicima, s ciljem da se glavni rizici kojima je društvo izloženo (uključujući i rizike povezane s pridržavanjem propisa) na odgovarajući način identificiraju i javno objave te da se njima na odgovarajući način upravlja? (ako ne, zašto?)
- je li komisija radila na osiguranju učinkovitosti sustava unutarnje revizije, osobito putem izrade preporuka prilikom odabira, imenovanja, ponovnog imenovanja i smjene rukovoditelja odjela za unutarnju reviziju i glede sredstava koja mu stoje na raspolaganju, i procjene postupanja rukovodećeg povodom nalaza i preporuka unutarnje revizije? (ako ne, zašto?)
- ako u društvu funkcija unutarnje revizije ne postoji, je li komisija izvršila procjenu potrebe za uspostavom takve funkcije? (ako ne, zašto?)
- je li komisija nadzornom odboru dala preporuke vezane uz izbor, imenovanje, ponovno imenovanje ili promjenu vanjskog revizora i o uvjetima njegovog angažmana? (ako ne, zašto?)
- je li komisija nadgledala neovisnost i objektivnost vanjskog revizora, osobito glede rotacije ovlaštenih revizora unutar revizorskog društva i naknada koje društvo plaća za usluge vanjske revizije? (ako ne, zašto?)
- je li komisija pratila prirodu i količinu usluga koje nisu revizija, a društvo ih prima od revizorskog društva ili s njom povezanih osoba? (ako ne, zašto?)
- je li komisija izradila pravila o tome koje usluge vanjsko revizorsko društvo i s njim povezane osobe ne smije davati društvu,

koje usluge može davati samo uz prethodnu suglasnost komisije, a koje usluge može davati bez prethodne suglasnosti? (ako ne, zašto?)

- je li komisija razmotrila učinkovitost vanjske revizije i postupke višeg rukovodećeg kadra s obzirom na preporuke koje je iznio vanjski revizor? (ako ne, zašto?)
- je li komisija istražila okolnosti vezane uz otkaz vanjskog revizora i dala odgovarajuće preporuke nadzornom odboru (ako je do takvog otkaza došlo)? (ako ne, zašto?)
- ima li komisija otvorenu i neograničenu komunikaciju s upravom i nadzornim odborom? (ako ne, zašto?)
- kome komisija odgovara za svoj rad?
- ima li komisija otvorenu i neograničenu komunikaciju s unutarnjim i vanjskim revizorom? (ako ne, zašto?)
- dostavlja li uprava komisiji za reviziju:
 - pravodobne i periodične prikaze financijskih izvještaja i srodnih dokumenata prije javnog objavljivanja tih podataka (ako ne, zašto?)
 - podatke o promjenama u računovodstvenim načelima i kriterijima (ako ne, zašto?)
 - računovodstvene postupke prihvaćene za većinu radnji (ako ne, zašto?)
 - svako važnije odstupanje između knjigovodstvene i stvarne vrijednosti po pojedinim stavkama (ako ne, zašto?)
 - svu korespondenciju s odjelom za unutarnju reviziju ili neovisnim revizorima (ako ne, zašto?)
- Je li uprava komisiju za reviziju obavijestila o metodama korištenim za knjiženje značajnih i neuobičajenih transakcija i poslovnih događaja kada se knjigovodstvenom prikazu takvih događaja može pristupiti na različite načine? (ako nije, zašto?)
- Je li komisija za reviziju s neovisnim revizorom raspravila pitanja vezana uz:
 - promjene ili zadržavanje računovodstvenih načela i kriterija (ako nije, zašto?)
 - primjenu propisa (ako nije, zašto?)
 - važne procjene i zaključke u pripremanju financijskih izvještaja (ako nije, zašto?)
 - metode procjene rizika i rezultate (ako nije, zašto?)
 - visoko rizična područja djelovanja (ako nije, zašto?)
 - uočene veće nedostatke i značajne manjkavosti u unutarnjoj kontroli (ako nije, zašto?)
 - djelovanje vanjskih čimbenika (ekonomskih, pravnih i industrijskih) na financijske izvještaje i revizorske postupke (ako nije, zašto?)
- je li komisija za reviziju osigurala dostavu kvalitetnih informacija ovisnih i povezanih društava te trećih osoba (kao što su stručni savjetnici)? (ako nije, zašto?)

44. Je li dokumentacija relevantna za rad nadzornog odbora odnosno upravnog odbora na vrijeme dostavljena svim članovima? (ako nije, zašto?)

45. Jesu li u zapisnicima sa sjednica nadzornog odbora odnosno upravnog odbora zabilježene sve donesene odluke s rezultatima glasovanja, uz navođenje kako je glasovao pojedini član? (ako ne, zašto?)

46. Je li nadzorni odbor odnosno upravni odbor izradio ocjenu svog rada u proteklom razdoblju koja uključuje vrednovanje doprinosa i kompetentnosti svakog pojedinog člana, kao i zajedničkog rada odbora, procjenu rada komisija koje je ustanovio, i procjenu postignutih u odnosu na zacrtane ciljeve društva?

47. Navedite imena članova uprave ili izvršnih direktora.

48. Postoje li pravila za rad uprave ili izvršnih direktora kojima su regulirana pitanja vezana uz:

- područje djelovanja i ciljeve
- pravila postupanja
- pravila za rješavanje sukoba interesa
- tajništvo uprave
- održavanje sjednica, donošenje odluka, dnevni red, izradu i sadržaj zapisnika i dostavu dokumenata
- suradnju s nadzornim odborom

(ako ne, zašto?)

49. Je li društvo kao dio godišnjeg izvješća objavilo izjavu o politici nagrađivanja uprave, upravnog odbora i nadzornog odbora? (ako nije, zašto?)

50. Ako postoji, sadrži li izjava o politici nagrađivanja sljedeće dijelove:

- značajnije promjene u odnosu na politiku nagrađivanja u usporedbi s prošlom godinom (ako ne, zašto?)
- pojašnjenje relativnog udjela i važnosti fiksnih i varijabilnih komponenti nagrađivanja (ako ne, zašto?)
- dovoljnu informaciju o kriterijima uspješnosti na čijem ispunjenju se zasniva pravo na stjecanje dionica, opcija na dionice ili drugi oblik varijabilnog dijela naknade (ako ne, zašto?)
- dovoljnu informaciju u vezi između visine nagrade i uspješnosti (ako ne, zašto?)
- temeljne pokazatelje i razloge za dodjelu godišnjih bonusa ili pogodnosti koje nisu gotovinske naravi (ako ne, zašto?)
- sažeti prikaz ugovora s članovima uprave koji treba uključivati podatke o trajanju ugovora, otkaznim rokovima i osobito otpremninama. Svaki oblik nagrađivanja članova uprave, upravnog odbora i nadzornog odbora koji se sastoji od opcija na dionice ili drugih prava na stjecanje dionica ili ako se nagrada zasniva na cijeni dionica društva prije stupanja na snagu treba odobriti glavna skupština društva. Ovo se odobrenje odnosi na načela nagrađivanja, a ne na odobravanje nagrade pojedinim članovima uprave, upravnog odbora ili nadzornog odbora. (ako ne, zašto?)

51. Je li izjava o politici nagrađivanja uprave ili izvršnih direktora stalno objavljena na vlastitim internetskim stranicama društva? (ako nije, zašto?)

52. Jesu li detaljni podaci o svim primanjima i naknadama koje svaki član uprave ili izvršni direktori primaju od društva javno objavljeni u godišnjem izvješću društva? (ako ne, zašto?)

53. Jesu li svi oblici nagrada članova uprave i nadzornog ili upravnog odbora, uključujući opcije i druge pogodnosti uprave, javno objavljeni po detaljnim pojedinim stavkama i osobama u godišnjem izvješću društva? (ako ne, zašto?)

54. Sadrži li izjava o nagradama članovima uprave ili upravnog odbora sljedeće elemente glede svakog člana koji je tu dužnost obnašao u godini na koju se izjava odnosi:

- ukupan iznos plaće, bez obzira je li stvarno isplaćen ili još nije (ako ne, zašto?)
- naknade ili pogodnosti primljene od povezanih društava (ako ne, zašto?)
- naknade u obliku sudjelovanja u dobiti ili bonusa i razlozi zbog kojih su isplaćene (ako ne, zašto?)
- bilo kakve dodatne nagrade isplaćene članovima uprave za poslove koje su obavili za društvo izvan uobičajenog djelokruga dužnosti člana uprave (ako ne, zašto?)
- kompenzaciju koja je isplaćena ili treba biti isplaćena bivšem članu uprave u vezi s prestankom obnašanja funkcije tijekom godine na koju se odnosi izjava (ako ne, zašto?)
- ukupnu procijenjenu vrijednost negotovinskih pogodnosti koje se smatraju naknadom, a nisu nabrojane u prethodnim točkama (ako ne, zašto?)
- glede nagrade u dionicama ili opcijama na dionice ili drugim oblicima nagrađivanja koja se zasnivaju na stjecanju dionica:
 - broj opcija ili dionica odobren od društva u godini na koju se odnosi izjava i uvjeti za njihovo korištenje (ako ne, zašto?)
 - broj opcija izvršenih u godini na koju se odnosi izjava i, za svaku od njih, broj dionica i cijena po kojoj je izvršena ili vrijednost dionica uključenih u raspodjelu članovima uprave na kraju godine (ako ne, zašto?)
 - broj opcija koje nisu izvršene na kraju godine, cijena po kojoj ih je moguće izvršiti, datum izvršenja i glavni uvjeti vezani uz izvršenje (ako ne, zašto?)
 - svaku promjenu vezanu uz promjenu uvjeta za izvršenje postojećih opcija koja se dogodila u društva u godini na koju se odnosi izjava (ako ne, zašto?)

- svaki zajam (uključujući stanje duga i kamatnu stopu), avansno plaćanje ili jamstvo u korist članova uprave s društvom povezanih društava koja su uključena u konsolidirane financijske izvještaje (ako ne, zašto?)

55. Je li svaki član uprave ili izvršni direktor izvjestio nadzorni odbor odnosno upravni odbor društva o svim promjenama glede njegova stjecanja, otpuštanja ili mogućnosti ostvarivanja glasačkih prava iz dionica društva najkasnije sljedeći radni dan poslije nastanka takve promjene, uz obvezu društva da takvu promjenu javno objavi u najkraćem mogućem roku? (ako ne, zašto?)

56. Navedite sve poslove u kojima su s jedne strane sudjelovali članovi uprave ili izvršni direktori te s njima povezane osobe, a s druge strane društvo ili s njim povezane osobe.

57. Jesu li svi poslovi u kojima su sudjelovali članovi uprave ili izvršni direktori te s njima povezane osobe i društvo ili s njim povezane osobe:

- bili zaključeni na tržišnoj osnovi (posebice glede rokova, kamata, jamstava i slično)? (ako ne, zašto i koji?)

- jasno navedeni u izvješćima društva? (ako ne, zašto i koji?)

- potvrđeni neovisnom procjenom stručnih osoba koje su neovisne u odnosu na sudionike konkretnog posla? (ako ne, zašto i koji?)

58. Imaju li članovi uprave ili izvršni direktori značajan udio u društvima koja se mogu smatrati konkurentskim društvima? (ako da, koji, gdje i koliko?)

59. Jesu li članovi uprave ili izvršni direktori članovi nadzornih odbora drugih društava? (ako da, navedite imena tih članova uprave, tvrtke društava u kojima su članovi nadzornih odbora i funkcije koje obnašaju u tim nadzornim odborima)

60. Ima li društvo vanjskog revizora? (ako ne, zašto?)

61. Je li vanjski revizor društva:

- vlasnički ili interesno povezan s društvom (ako da, navedite na koji način)

- pruža društvu, sam ili putem povezanih osoba, druge usluge? (ako da, navedite koje i koliko to društvo stoji)

62. Jesu li vanjski revizori komisiju za reviziju (revizorski odbor) izravno izvijestili o sljedećim pitanjima:

- raspravi o glavnoj računovodstvenoj politici

- važnim nedostacima i značajnim manjkavostima u unutarnjoj kontroli

- alternativnim računovodstvenim postupcima

- neslaganju s upravom

- procjeni rizika i

- mogućim analizama prijave i/ili zlouporabe.

Ako nisu, zašto?

63. Je li društvo javno objavilo iznose naknada plaćenih vanjskim revizorima za obavljenu reviziju i za druge pružene usluge? (ako nije, zašto)

64. Ima li društvo unutarnje revizore i ustrojen sustav unutarnje kontrole? (ako ne, zašto?)

65. Imaju li ulagatelji mogućnost u pisanom obliku zatražiti i pravodobno dobiti relevantne podatke od uprave društva ili od osobe u društvu zadužene za odnose s ulagateljima? (ako ne, zašto?)

66. Koliko je sastanaka s ulagateljima održala uprava društva?

67. Je li netko trpio negativne posljedice jer je nadležnim tijelima ili organima u društvu ili izvan njega ukazao na nedostatke u primjeni propisa ili etičkih normi unutar društva? (ako da, zašto?)

68. Slažu li se svi članovi uprave i nadzornog ili upravnog odbora da su navodi izneseni u odgovorima na ovaj upitnik po njihovom najboljem saznanju u cijelosti istiniti? (Ako ne, navedite koji članovi uprave i nadzornog odbora se ne slažu, s kojim odgovorima se ne slažu i zašto)

Nakladnici/Publishers: Zagrebačka burza d.d., HANFA Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
THE ZAGREB STOCK EXCHANGE, CROATIAN FINANCIAL SERVICES SUPERVISORY AGENCY
oblikovanje/design: Red Point - Predrag Vučinić
tisak/print: Tiskara Vjesnik, Slavonska avenija 4, 10 000 Zagreb

HANFA

HRVATSKA AGENCIJA ZA NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA
CROATIAN FINANCIAL SERVICES SUPERVISORY AGENCY

ZAGREBAČKA BURZA
THE ZAGREB STOCK EXCHANGE